

ĐẠI HỌC HUẾ
TRƯỜNG ĐẠI HỌC LUẬT

PHẠM THỊ VIỆT

PHÁP LUẬT VỀ HỢP ĐỒNG BẢO HIỂM
TÀI SẢN Ở VIỆT NAM

TÓM TẮT LUẬN ÁN TIẾN SĨ LUẬT KINH TẾ

HUẾ - năm 2026

**ĐẠI HỌC HUẾ
TRƯỜNG ĐẠI HỌC LUẬT**

PHẠM THỊ VIỆT

**PHÁP LUẬT VỀ HỢP ĐỒNG BẢO HIỂM
TÀI SẢN Ở VIỆT NAM**

TÓM TẮT LUẬN ÁN TIẾN SĨ LUẬT KINH TẾ

Ngành: Luật Kinh tế

Mã số: 9380107

**NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC:
PGS.TS NGUYỄN DUY PHƯƠNG**

HUẾ - năm 2026

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu đề tài	1
2. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng nghiên cứu, phạm vi nghiên cứu	3
4. Phương pháp luận và phương pháp nghiên cứu	3
5. Ý nghĩa khoa học và ý nghĩa thực tiễn của Luận án.....	3
6. Những đóng góp mới của Luận án	4
7. Bố cục của Luận án.....	5
CHƯƠNG 1. TỔNG QUAN VỀ TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU VÀ CƠ SỞ LÝ THUYẾT NGHIÊN CỨU	6
1.1. Tình hình nghiên cứu liên quan đến đề tài	6
1.1.1. Nhóm các công trình nghiên cứu lý luận bảo hiểm tài sản và lý luận pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản.....	6
1.1.2. Nhóm công trình nghiên cứu thực trạng pháp luật và thực tiễn thực hiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản.....	7
1.1.3. Nhóm công trình nghiên cứu giải pháp hoàn thiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản	9
1.2. Đánh giá kết quả nghiên cứu của các công trình khoa học liên quan đến đề tài Luận án và những vấn đề Luận án tiếp tục nghiên cứu	10
1.2.1. Đánh giá kết quả nghiên cứu của các công trình khoa học liên quan đến đề tài Luận án.....	10
1.2.2. Những vấn đề Luận án tiếp tục nghiên cứu	10
1.3. Cơ sở lý thuyết nghiên cứu	10
1.3.1. Lý thuyết nghiên cứu	10
1.3.2. Câu hỏi nghiên cứu và giả thuyết nghiên cứu.....	10
1.3.3. Phương pháp tiếp cận.....	10
Kết luận Chương 1	11
CHƯƠNG 2. NHỮNG VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VỀ HỢP ĐỒNG BẢO HIỂM TÀI SẢN VÀ PHÁP LUẬT VỀ HỢP ĐỒNG BẢO HIỂM TÀI SẢN	12
2.1. Lý luận về hợp đồng bảo hiểm tài sản	12
2.1.1. Khái niệm, đặc điểm về bảo hiểm tài sản	12
2.1.2. Khái niệm, đặc điểm của hợp đồng bảo hiểm tài sản	12
2.2. Lý luận pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản	12
2.2.1. Khái niệm pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản	12
2.2.2. Đặc điểm pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản	13
2.2.3. Nguyên tắc điều chỉnh pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản.....	13
2.2.4. Nội dung pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản.....	13
2.3. Các yếu tố chi phối đến pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản	13

2.3.1. Yếu tố kinh tế - xã hội.....	13
2.3.2. Yếu tố thị trường bảo hiểm số.....	13
2.3.3. Yếu tố năng lực tài chính và rủi ro của doanh nghiệp bảo hiểm	13
Kết luận Chương 2	14
CHƯƠNG 3. THỰC TRẠNG PHÁP LUẬT VÀ THỰC TIỄN THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VIỆT NAM VỀ HỢP ĐỒNG BẢO HIỂM TÀI SẢN	15
3.1. Thực trạng pháp luật và thực tiễn thực hiện pháp luật về chủ thể hợp đồng bảo hiểm tài sản.....	15
3.1.1. Thực trạng pháp luật về chủ thể của hợp đồng bảo hiểm tài sản	15
3.1.2. Thực tiễn thực hiện pháp luật về chủ thể của hợp đồng bảo hiểm tài sản ...	15
3.2. Thực trạng pháp luật và thực tiễn thực hiện pháp luật về nội dung hợp đồng bảo hiểm tài sản.....	15
3.2.1. Thực trạng pháp luật về nội dung của hợp đồng bảo hiểm tài sản	15
3.2.2. Thực tiễn thực hiện pháp luật về nội dung hợp đồng bảo hiểm tài sản	15
3.3. Thực trạng pháp luật và thực tiễn thực hiện pháp luật về hình thức và thời điểm phát sinh hiệu lực của hợp đồng bảo hiểm tài sản	16
3.3.1. Thực trạng pháp luật về hình thức và thời điểm phát sinh hiệu lực của hợp đồng bảo hiểm tài sản.....	16
3.3.2. Thực tiễn thực hiện pháp luật về hình thức và thời điểm phát sinh hiệu lực của hợp đồng bảo hiểm tài sản	16
3.4. Thực trạng pháp luật và thực tiễn xử lý vi phạm và phương thức xử lý vi phạm của hợp đồng bảo hiểm tài sản.....	16
3.4.1. Thực trạng pháp luật về vi phạm và phương thức xử lý vi phạm của hợp đồng bảo hiểm tài sản.....	16
3.4.2. Thực tiễn xử lý vi phạm và phương thức xử lý vi phạm của hợp đồng bảo hiểm tài sản	16
Kết luận Chương 3	17
CHƯƠNG 4. ĐỊNH HƯỚNG, GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN PHÁP LUẬT VÀ NÂNG CAO HIỆU QUẢ THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ HỢP ĐỒNG BẢO HIỂM TÀI SẢN	18
4.1. Định hướng hoàn thiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản	18
4.1.1. Hoàn thiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản theo chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước trong bối cảnh chuyển đổi số	18
4.1.2. Hoàn thiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản phải thích ứng với chuyển đổi số và khả năng dự đoán về kinh tế mới.....	18
4.1.3. Hoàn thiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản nhằm nâng cao tính minh bạch và khắc phục tình trạng bất cân xứng thông tin trong quan hệ bảo hiểm.....	18
4.2. Giải pháp hoàn thiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản	18
4.2.1. Hoàn thiện pháp luật về chủ thể của hợp đồng bảo hiểm tài sản.....	18

4.2.2. Hoàn thiện pháp luật về nội dung của hợp đồng bảo hiểm tài sản	18
4.2.3. Hoàn thiện pháp luật về hình thức và thời điểm phát sinh hiệu lực của hợp đồng bảo hiểm tài sản.....	19
4.2.4. Hoàn thiện pháp luật về xử lý vi phạm và phương thức xử lý vi phạm của hợp đồng bảo hiểm tài sản.....	19
4.3. Giải pháp nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản.....	19
4.3.1. Bảo đảm vai trò điều chỉnh của pháp luật đối với hợp đồng bảo hiểm tài sản trong môi trường số.....	19
4.3.2. Thiết lập cơ chế quản trị rủi ro dựa trên dữ liệu và khả năng dự đoán trong hợp đồng bảo hiểm tài sản.....	19
4.3.3. Trách nhiệm giải trình và kiểm soát việc thực hiện nghĩa vụ thông tin trong hợp đồng bảo hiểm tài sản.....	19
Kết luận Chương 4	20
KẾT LUẬN	21
DANH MỤC CÔNG TRÌNH NGHIÊN CỨU ĐÃ ĐƯỢC CÔNG BỐ LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN	

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

STT	Từ viết tắt	Từ viết nguyên nghĩa
1.	BLDS	: Bộ luật Dân sự
2.	BLHHVN	: Bộ luật Hàng hải Việt Nam
3.	KDBH	: Kinh doanh bảo hiểm
4.	CNCNS	: Công nghiệp công nghệ số
5.	GDĐT	: Giao dịch điện tử
6.	PCCC&CNCH	: Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ
7.	TTNT	: Trí tuệ nhân tạo
8.	BVDLCN	: Bảo vệ dữ liệu cá nhân
9.	BVQLNTD	: Bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng
10.	NCS	: Nghiên cứu sinh

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu đề tài

Trong nền kinh tế thị trường và bối cảnh hội nhập sâu rộng, bảo hiểm tài sản là cơ chế thiết yếu để chuyển giao rủi ro và bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của các chủ thể, qua đó góp phần ổn định tài chính và trật tự giao dịch. Khác với bảo hiểm con người hay bảo hiểm trách nhiệm dân sự, hợp đồng bảo hiểm tài sản gắn với giá trị tài sản và quyền lợi kinh tế phát sinh từ tài sản, vốn là những thành tố cơ bản của quan hệ dân sự và thương mại. Sự phát triển của môi trường số cùng với sự ra đời của hợp đồng bảo hiểm tài sản điện tử, hợp đồng bảo hiểm thông minh và bảo hiểm dựa trên công nghệ chuỗi khối tác động đến phương thức giao kết, thực hiện và xác lập chứng cứ trong quan hệ hợp đồng, qua đó đặt ra những yêu cầu mới đối với lý luận và pháp luật điều chỉnh.

Về lý luận, các nghiên cứu hiện nay còn phân tán, chưa hình thành một khuôn khổ thống nhất để giải thích đầy đủ bản chất pháp lý và đặc trưng của hợp đồng bảo hiểm tài sản. Những vấn đề cốt lõi như khái niệm, nguyên tắc bồi thường, cấu trúc pháp lý hay sự phân định với các loại hợp đồng bảo hiểm khác chưa được hệ thống hóa đầy đủ, dẫn đến thiếu nền tảng khoa học cho hoạt động lập pháp và thực tiễn áp dụng, đặc biệt trong bối cảnh xuất hiện các mô hình hợp đồng mới. Khoảng trống này càng trở nên rõ rệt trong bối cảnh xuất hiện các hình thức hợp đồng điện tử và thông minh. Về thực trạng pháp luật, còn phân tán trong Bộ luật dân sự năm 2015 (BLDS năm 2015), Bộ luật Hàng hải Việt Nam năm 2015 (BLHHVN năm 2015), Luật Kinh doanh bảo hiểm năm 2022 (Luật KDBH năm 2022), Luật Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ năm 2024 (Luật PCCC&CNCH 2024), Luật Giao dịch điện tử năm 2023 (Luật GDĐT năm 2023), Luật Kinh doanh bảo hiểm sửa đổi năm 2025 (Luật KDBH sửa đổi năm 2025) và các văn bản hướng dẫn, tuy nhiên thiếu tính thống nhất và cụ thể. Các quy định về chủ thể, nội dung hợp đồng, quyền và nghĩa vụ của các bên còn mang tính khái quát, chưa đáp ứng đầy đủ yêu cầu thực tiễn, đặc biệt trong bối cảnh giao kết hợp đồng qua phương tiện điện tử. Đồng thời, pháp luật chưa có hướng dẫn cụ thể về hình thức, thời điểm phát sinh hiệu lực cũng như cơ chế xử lý vi phạm đối với các tình huống đặc thù của hợp đồng bảo hiểm tài sản. Những hạn chế này càng bộc lộ rõ trong môi trường số, nhất là đối với hợp đồng bảo hiểm tài sản điện tử, hợp đồng thông minh và các mô hình dựa trên công nghệ chuỗi khối. Trong thực tiễn, hợp đồng bảo hiểm tài sản chủ yếu là hợp đồng mẫu do doanh nghiệp bảo hiểm soạn thảo, với nhiều điều khoản kỹ thuật và loại trừ phức tạp, dẫn đến bất cân xứng thông tin giữa các bên. Quá trình thực hiện hợp đồng còn phát sinh nhiều vướng mắc như thiếu minh bạch trong xác định bồi thường và giải thích điều khoản có lợi cho doanh nghiệp bảo hiểm. Các tranh chấp phổ biến liên quan đến nghĩa vụ đóng phí, thay đổi rủi ro, quyền thế quyền và phương pháp xác định mức bồi thường vẫn chưa được pháp luật hướng dẫn đầy đủ. Bên cạnh đó, hợp đồng bảo hiểm tài sản trong môi trường số chưa được triển khai rộng rãi do thiếu khung pháp lý rõ ràng về dữ liệu và xác thực điện tử, tiềm ẩn nhiều rủi ro tranh chấp.

Từ đó có thể thấy, pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản ở Việt Nam còn nhiều hạn chế cả về lý luận, quy định và thực tiễn, nhất là trong thời kỳ chuyển đổi số. Do vậy, cần thiết có một nghiên cứu toàn diện nhằm củng cố nền tảng lý luận, hệ thống hóa pháp luật, phân tích thực tiễn, đồng thời đề xuất giải pháp hoàn thiện. Đề tài **“Pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản ở Việt Nam”** vì thế vừa đáp ứng nhu cầu thực tiễn, vừa có ý nghĩa bổ sung, phát triển cơ sở lý luận cho khoa học pháp lý về hợp đồng bảo hiểm tài sản.

2. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

2.1. Mục đích nghiên cứu

Mục đích của Luận án là hướng tới việc xây dựng các luận cứ khoa học và đề xuất các định hướng, giải pháp hoàn thiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản, qua đó góp phần bảo đảm sự minh bạch, công bằng và hiệu quả trong quan hệ bảo hiểm, đáp ứng yêu cầu chuyển đổi số và hội nhập quốc tế.

2.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

Thứ nhất, tổng quan và phân tích các công trình nghiên cứu trong và ngoài nước về hợp đồng bảo hiểm tài sản và pháp luật điều chỉnh, từ đó xác định những vấn đề đã được làm rõ, nhận diện khoảng trống học thuật và định hướng nghiên cứu cần tiếp tục phát triển.

Thứ hai, hệ thống hóa và làm rõ cơ sở lý luận về hợp đồng bảo hiểm tài sản và pháp luật điều chỉnh, bao gồm khái niệm, đặc điểm, bản chất pháp lý, nguyên tắc điều chỉnh, cấu trúc pháp lý và các yếu tố chi phối, đồng thời làm rõ cơ sở lý luận của việc giao kết và thực hiện hợp đồng bảo hiểm tài sản trên môi trường số. Việc tham khảo kinh nghiệm xây dựng pháp luật của các quốc gia khác cũng góp phần định hướng điều chỉnh phù hợp với thực tiễn Việt Nam.

Thứ ba, phân tích, đánh giá pháp luật hiện hành và thực tiễn thực hiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản trên cơ sở các quy định của BLDS năm 2015, BLHHVN năm 2015, Luật KDBH năm 2022, Luật KDBH sửa đổi năm 2025, Luật PCCC&CNCH năm 2024, Luật GDĐT năm 2023 và các văn bản hướng dẫn thi hành; trong đó tập trung làm rõ việc áp dụng các quy định pháp luật đối với hợp đồng bảo hiểm tài sản được giao kết và thực hiện theo phương thức truyền thống và trên môi trường số, xét trên các phương diện chủ thể hợp đồng, nội dung hợp đồng, hình thức và thời điểm phát sinh hiệu lực, cũng như các vi phạm và cơ chế xử lý vi phạm trong quá trình giao kết và thực hiện hợp đồng. Trên cơ sở đó, chỉ ra những hạn chế, bất cập và nguyên nhân phát sinh trong thực tiễn thực hiện, đặc biệt đối với các hình thức giao kết và thực hiện hợp đồng bảo hiểm tài sản trên môi trường số khi khuôn khổ pháp lý điều chỉnh còn chưa hoàn thiện.

Thứ tư, xây dựng các định hướng và đề xuất giải pháp hoàn thiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản trên cơ sở kết quả nghiên cứu lý luận và đánh giá thực trạng pháp luật, bảo đảm phù hợp với đặc thù của hợp đồng bảo hiểm tài sản theo phương thức truyền thống và các hình thức hợp đồng được giao kết, thực hiện trong môi trường số, đáp ứng yêu cầu nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật, bảo đảm tính minh bạch, công bằng và khả năng thích ứng với quá trình chuyển đổi số và hội nhập quốc tế.

3. Đối tượng nghiên cứu, phạm vi nghiên cứu

3.1. Đối tượng nghiên cứu

Một là, cơ sở lý luận và học thuyết về bảo hiểm tài sản và hợp đồng bảo hiểm tài sản.

Hai là, nghiên cứu pháp luật Việt Nam về hợp đồng bảo hiểm tài sản. Bên cạnh đó, Luận án nghiên cứu quy định pháp luật của một số quốc gia có hệ thống pháp luật phát triển như Anh, Đức, Pháp và Hoa Kỳ về hợp đồng bảo hiểm tài sản.

Ba là, thực tiễn thực hiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản ở Việt Nam.

3.2. Phạm vi nghiên cứu

- *Về phạm vi nội dung*: Luận án tập trung nghiên cứu những vấn đề lý luận và lý luận pháp luật điều chỉnh hợp đồng bảo hiểm tài sản, bao gồm khái niệm, đặc điểm, nguyên tắc, nội dung cơ bản như chủ thể, nội dung, hình thức, hiệu lực, vi phạm và phương thức xử lý vi phạm. Trong đó, nội dung về chủ thể được giới hạn, không bao gồm chi nhánh doanh nghiệp bảo hiểm phi nhân thọ nước ngoài và tổ chức tương hỗ cung cấp dịch vụ bảo hiểm vi mô. Bên cạnh đó, Luận án mở rộng nghiên cứu các quy định pháp luật liên quan đến việc giao kết và thực hiện hợp đồng bảo hiểm tài sản theo phương thức điện tử và hợp đồng bảo hiểm tài sản trong môi trường số, tập trung vào các vấn đề pháp lý phát sinh liên quan đến hình thức giao kết, hiệu lực pháp lý và trách nhiệm của các bên trong quá trình thực hiện hợp đồng.

- *Về phạm vi không gian*: Nghiên cứu thực tiễn thực hiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản ở Việt Nam, đồng thời có so sánh, tham chiếu với pháp luật của một số quốc gia có hệ thống bảo hiểm phát triển và ổn định như Đức, Pháp, Anh, Hoa Kỳ.

- *Phạm vi về thời gian*: Trong giới hạn nghiên cứu, Luận án chỉ xem xét quy định và thực tiễn áp dụng pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản trong khoảng thời gian từ 2015 đến 2025.

4. Phương pháp luận và phương pháp nghiên cứu

4.1. Phương pháp luận nghiên cứu

Luận án được thực hiện trên cơ sở vận dụng phương pháp luận duy vật biện chứng và duy vật lịch sử của chủ nghĩa Mác – Lênin.

4.2. Phương pháp nghiên cứu

Phương pháp hệ thống hóa và phân tích tài liệu; Phương pháp phân tích, tổng hợp; Phương pháp so sánh luật học; Phương pháp nghiên cứu tình huống điển hình; Phương pháp dự báo khoa học.

5. Ý nghĩa khoa học và ý nghĩa thực tiễn của Luận án

5.1. Ý nghĩa khoa học

Luận án có ý nghĩa trong việc hệ thống hóa cơ sở lý luận và pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản. Trên cơ sở kế thừa quan điểm học thuật trong và ngoài nước, Luận án xác lập khuôn khổ lý luận phù hợp với đặc thù hợp đồng bảo hiểm tài sản. Đặc biệt, trong bối cảnh chuyển đổi số, Luận án tiếp cận hợp đồng dưới góc nhìn mới qua đó mở rộng nền tảng học thuật cho điều chỉnh pháp luật trong môi trường số.

5.2. Ý nghĩa thực tiễn

Luận án có giá trị thực tiễn khi cung cấp cơ sở tham khảo cho cơ quan lập pháp và quản lý trong việc hoàn thiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản; hỗ trợ doanh nghiệp bảo hiểm và luật sư trong đánh giá tuân thủ, phòng ngừa rủi ro và ứng dụng công nghệ số; góp phần định hướng cho cơ quan tố tụng trong giải quyết tranh chấp; nâng cao nhận thức pháp luật của bên mua bảo hiểm; đồng thời là tài liệu chuyên sâu phục vụ đào tạo và nghiên cứu pháp luật trong bối cảnh chuyển đổi số.

6. Những đóng góp mới của Luận án

- *Một là*, Luận án đã xây dựng và phát triển khung khái niệm về hợp đồng bảo hiểm tài sản trên cơ sở hệ thống hóa, phân tích và bổ sung các quan điểm hiện có, đồng thời đưa ra những luận giải mới về khái niệm, đặc điểm pháp lý, cấu trúc hợp đồng, nguyên tắc điều chỉnh và các yếu tố tác động. Đặc biệt, Luận án tiếp cận hợp đồng bảo hiểm tài sản không chỉ như một quan hệ nghĩa vụ dân sự mang tính bồi thường, mà còn xác định đây là một chế định pháp lý đặc thù, vừa bảo đảm quyền tài sản của chủ thể, vừa đóng vai trò công cụ điều chỉnh cân bằng lợi ích trong quan hệ hợp đồng thuộc lĩnh vực dân sự - thương mại.

- *Hai là*, Luận án đã làm rõ tác động của công nghệ số đối với cơ chế giao kết, thực hiện và chứng minh quan hệ hợp đồng bảo hiểm tài sản trên cơ sở đặt trong mối tương quan với hợp đồng bảo hiểm tài sản truyền thống. Qua đó, Luận án chỉ ra những vấn đề pháp lý đặt ra đối với các điều kiện giao kết, hình thức thể hiện ý chí, giá trị pháp lý của chứng cứ và cơ chế bảo đảm thực hiện hợp đồng đối với hợp đồng bảo hiểm tài sản điện tử trên nền tảng số và hợp đồng bảo hiểm tài sản trong môi trường số. Trên cơ sở phân tích các học thuyết, quan điểm về bảo hiểm tài sản và hợp đồng bảo hiểm tài sản, Luận án góp phần xây dựng nền tảng lý luận cho việc hoàn thiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản trong môi trường số, một lĩnh vực còn thiếu các nghiên cứu chuyên sâu ở Việt Nam.

- *Ba là*, Luận án đã phân tích và đánh giá một cách có hệ thống thực trạng pháp luật Việt Nam và thực tiễn thực hiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản, tập trung vào các vấn đề chủ thể, nội dung, hình thức giao kết và thời điểm phát sinh hiệu lực, vi phạm và xử lý vi phạm, trong đó bao gồm cả việc áp dụng pháp luật đối với hợp đồng bảo hiểm tài sản điện tử trên nền tảng số và hợp đồng bảo hiểm tài sản trong môi trường số. Qua đó, Luận án chỉ ra những hạn chế, bất cập của các quy định pháp luật hiện hành, làm cơ sở thực tiễn cho việc hoàn thiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản.

- *Bốn là*, Luận án đã chỉ ra các yêu cầu đặt ra đối với việc hoàn thiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản ở Việt Nam trong bối cảnh chuyển đổi số và hội nhập kinh tế quốc tế, đồng thời đề xuất các định hướng và giải pháp có căn cứ khoa học nhằm hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản. Các giải pháp này có giá trị tham khảo cho hoạt động xây dựng và hoàn thiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản ở Việt Nam hiện nay.

7. Bố cục của Luận án

Chương 1: Tổng quan tình hình nghiên cứu và cơ sở lý thuyết nghiên cứu

Chương 2: Những vấn đề lý luận về hợp đồng bảo hiểm tài sản và pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản

Chương 3: Thực trạng pháp luật và thực tiễn thực hiện pháp luật Việt Nam về hợp đồng bảo hiểm tài sản

Chương 4: Định hướng, giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản

CHƯƠNG 1

TỔNG QUAN VỀ TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU VÀ CƠ SỞ LÝ THUYẾT NGHIÊN CỨU

1.1. Tình hình nghiên cứu liên quan đến đề tài

1.1.1. Nhóm các công trình nghiên cứu lý luận bảo hiểm tài sản và lý luận pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản

1.1.1.1. Nhóm công trình nghiên cứu lý luận về bảo hiểm tài sản

Nguyễn Thị Thủy (2009), “*Xây dựng và phát triển pháp luật bảo hiểm tài sản tại Việt Nam*”, Luận án tiến sĩ, Trường Đại học Luật TP. Hồ Chí Minh, đã chỉ ra rằng bảo hiểm tài sản là loại hình bảo hiểm đặc thù, với cơ chế doanh nghiệp bảo hiểm nhận phí và bồi thường cho bên được bảo hiểm khi rủi ro xảy ra trong phạm vi hợp đồng. Rob Thoys (2010), “*Insurance Theory and Practice*” (Nguyên lý và Thực hành bảo hiểm) xuất bản bởi Routledge tại Anh, xác định bảo hiểm tài sản là cơ chế chuyển giao rủi ro tài chính đối với các tài sản như nhà ở, các phương tiện, máy móc. Georges Dionne (2025), “*Handbook of Insurance*” (Cẩm nang về bảo hiểm) ấn bản thứ hai, do Springer xuất bản tại New York, là tuyển tập chuyên sâu tập hợp các nghiên cứu kinh điển và hiện đại về kinh tế học bảo hiểm, quản trị rủi ro, định phí và chính sách điều tiết thị trường bảo hiểm. Yingyu Chen, Yutian Yang, Guangxin Kong, Xinyao Xu và Xiaolong Zhi (2024), “*Research on sustainability of property insurance based on insurance stochastic model*” (Phân tích tính bền vững của bảo hiểm tài sản trong điều kiện rủi ro thời tiết cực đoan: Tiếp cận từ mô hình ngẫu nhiên bảo hiểm) đăng trên Tạp chí Highlights in Business Economics and Management, tiếp cận lý thuyết bảo hiểm tài sản từ góc nhìn bền vững tài chính của doanh nghiệp bảo hiểm.

1.1.1.2. Nhóm công trình nghiên cứu lý luận về hợp đồng bảo hiểm tài sản

Nguyễn Thị Thủy (2017), “*Pháp luật bảo hiểm tài sản tại Việt Nam*” Nhà xuất bản Đại học Quốc gia TP. Hồ Chí Minh. Đây là một chuyên khảo có giá trị, trình bày những vấn đề lý luận cốt lõi về bảo hiểm tài sản cũng như các quy phạm điều chỉnh quan hệ pháp luật bảo hiểm. James W. Bryan (2006), “*Property insurance policies: The covered causes of loss and Excluded perils*” (Hợp đồng bảo hiểm tài sản: các rủi ro được bảo hiểm và các rủi ro bị loại trừ) Hội thảo của Defense Research Institute, tiếp cận hợp đồng bảo hiểm tài sản từ góc nhìn lý luận về phạm vi rủi ro. Jeffrey W. Stempel (2006), “*Stempel on Insurance Contracts*” (Gốc của hợp đồng bảo hiểm), xuất bản tại New York bởi Wolters Kluwer Law & Business, đã cung cấp một khung lý luận toàn diện về cấu trúc, nội dung và kỹ thuật soạn thảo hợp đồng bảo hiểm trong thực tiễn.

1.1.1.3. Nhóm công trình nghiên cứu lý luận pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản

Phạm Văn Tuyết (2007), “*Bảo hiểm và kinh doanh bảo hiểm theo pháp luật bảo hiểm tại Việt Nam*” Nhà xuất bản Tư pháp phân tích chuyên sâu hoạt động bảo hiểm tại Việt Nam, trong đó đề cập tổng quan và lịch sử hình thành bảo hiểm, đồng thời xác định

những đặc điểm pháp lý cơ bản của từng loại hình. Kihlstrom và Roth (1982), “*Risk Aversion and the Negotiation of Insurance Contracts*” (Tâm lý ngại rủi ro và quá trình đàm phán hợp đồng bảo hiểm), đăng trên Tạp chí Risk and Insurance, đã vận dụng lý thuyết trò chơi để phân tích quá trình đàm phán hợp đồng bảo hiểm trong điều kiện thị trường cạnh tranh. Malcolm Hyde và Graham Bartlett (2022), “*Property Insurance Claims - Law and Practice*” (Bồi thường bảo hiểm tài sản – Pháp luật và thực tiễn) xuất bản tại Witherby Seaman International, là một tài liệu chuyên sâu về bồi thường bảo hiểm tài sản. Vivianne M. N (2018), “*An analysis of the law relating to insurable interest in life insurance vis-à-vis property insurance*” (Phân tích pháp luật liên quan đến quyền lợi có thể bảo hiểm trong bảo hiểm nhân thọ so với bảo hiểm tài sản) báo cáo nghiên cứu tại Đại học Kampala chỉ ra đặc thù pháp lý của hợp đồng bảo hiểm tài sản dưới góc độ thời điểm xác lập quyền lợi được bảo hiểm và cơ chế thế quyền. UNDP (2024), “*Parametric Insurance to Build Financial Resilience*” (Bảo hiểm tham số nhằm tăng cường khả năng chống chịu tài chính), đã đưa ra góc nhìn hiện đại về việc hoàn thiện pháp luật hợp đồng bảo hiểm tài sản.

1.1.2. Nhóm công trình nghiên cứu thực trạng pháp luật và thực tiễn thực hiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản

1.1.2.1. Nhóm công trình nghiên cứu về chủ thể của hợp đồng bảo hiểm tài sản

Hoàng Trần Hậu, Nguyễn Tiên Hùng (2013), “*Giám sát an toàn tài chính đối với các doanh nghiệp bảo hiểm ở Việt Nam*” đăng trên Tạp chí Phát triển và Hội nhập, Số 11(21), để được cấp phép và duy trì hoạt động, doanh nghiệp bảo hiểm phải đáp ứng các điều kiện chủ thể. Nguyễn Như Phát, Nguyễn Thị Thủy Tiên (2023), “*Đặc điểm và cơ cấu của pháp luật về doanh nghiệp ở Việt Nam*” đăng trên Tạp chí Khoa học và Công nghệ, Số 7/2023, theo đó pháp luật về doanh nghiệp là hệ thống các quy phạm pháp luật điều chỉnh hình thức pháp lý và tổ chức hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp. OECD (2001), “*Policy Issues in Insurance*” (Những vấn đề chính sách trong lĩnh vực bảo hiểm – Quy định và giám sát bảo hiểm tại các quốc gia OECD, Số 3) đã phân tích mô hình quỹ bảo vệ người mua bảo hiểm. Peter MacDonald Eggers, Simon Picken (2018), “*Good Faith and Insurance Contracts*” (Thiện chí trong hợp đồng bảo hiểm) ấn bản lần thứ tư, xuất bản tại London bởi LLP, đã tiếp cận hợp đồng bảo hiểm dưới góc nhìn nghĩa vụ thiện chí. Bộ Tài chính Hoa Kỳ (2020), “*Market Access/Level Playing Field: Key Challenges for International Insurers*” (Tiếp cận thị trường/Sân chơi bình đẳng: Những thách thức then chốt đối với các doanh nghiệp bảo hiểm quốc tế) ban hành trong khuôn khổ Ủy ban cố vấn liên bang về bảo hiểm (FACI), Tiểu ban quốc tế, nêu lên các rào cản cơ bản mà các doanh nghiệp bảo hiểm quốc tế. Camelia M. Kuhnen (2021), “*Wealth and insurance choices: Evidence from US households*” (Sự giàu có và lựa chọn bảo hiểm: Bằng chứng từ các hộ gia đình Hoa Kỳ), đăng trên Tạp chí The Journal of Finance, xuất bản bởi American Finance Association, thì bên mua bảo hiểm chính là “chủ thể có quyền lợi bảo hiểm”. Harmon C. Hayden, Gordon Hilliker, and Karen Karabinos (2021),

“*A Review of Property Insurance Law in Canada and the United States*” (Tổng quan về pháp luật bảo hiểm tài sản tại Canada và Hoa Kỳ), đăng trên Tạp chí Defense Counsel Journal (DCJ), ở Canada bên mua bảo hiểm là người nộp đơn xin bảo hiểm và có quyền lợi có thể được bảo hiểm đối với tài sản.

1.1.2.2. Nhóm công trình nghiên cứu về nội dung hợp của đồng bảo hiểm tài sản

Bạch Thị Nhã Nam (2022), “*Giải thích hợp đồng bảo hiểm và các lưu ý khi áp dụng nguyên tắc contra proferentem*”, đăng trên Tạp chí Nghiên cứu lập pháp, phân tích nguyên tắc giải thích bất lợi cho bên soạn thảo trong bối cảnh hợp đồng bảo hiểm. Phạm Bá Tân, Ngô Minh Tiên (2024), “*Những hạn chế của pháp luật về điều kiện giao dịch chung trong hợp đồng bảo hiểm tài sản và một số kiến nghị hoàn thiện*” đăng trên Tạp chí Khoa học Đại học Huế: Khoa học Xã hội và Nhân văn, tập 133, số 6C, chỉ ra sự bất cân xứng khi doanh nghiệp bảo hiểm soạn thảo sẵn hợp đồng. Quỳnh Anh (2019), “*Gian nan kiện đòi phí bảo hiểm*” đăng trên Tạp chí Tài chính, phản ánh tình trạng phổ biến về việc nợ phí bảo hiểm, một trong những nguyên nhân chủ yếu dẫn đến tranh chấp hợp đồng. Nguyễn Minh Phú (2025), “*Nghĩa vụ thông báo sự gia tăng rủi ro bảo hiểm trong Bộ nguyên tắc Luật hợp đồng bảo hiểm châu Âu - Một số gợi mở cho pháp luật Việt Nam*” đăng trên Tạp chí Khoa học và Công nghệ, số 67(4), đã làm rõ nghĩa vụ này trong PEICL và tiến hành so sánh với pháp luật Việt Nam. Zhen Jing (2016), “*Chinese Insurance Contracts: Law and Practice*” (Hợp đồng bảo hiểm Trung Quốc: Luật và Thực tiễn) xuất bản tại London bởi Informa Law from Routledge, đã đưa ra phân tích toàn diện về luật hợp đồng bảo hiểm của Trung Quốc. Quentin Stoeffler, Gülce Opuz (2022), “*Price, information and product quality: Explaining index insurance demand in Burkina Faso*” (Thông tin về giá và chất lượng sản phẩm: Giải thích nhu cầu đối với bảo hiểm chỉ số tại Burkina Faso) đăng trên Tạp chí Food Policy, phân tích mối liên hệ giữa thông tin giá cả, chất lượng sản phẩm và nhu cầu bảo hiểm chỉ số.

1.1.2.3. Nhóm công trình nghiên cứu về hình thức và thời điểm có hiệu lực của hợp đồng bảo hiểm tài sản

Bộ Kế hoạch và Đầu tư (2006), “*Khả năng cạnh tranh và tác động của tự do hóa thương mại dịch vụ ở Việt Nam: Ngành dịch vụ bảo hiểm*” thuộc Dự án VIE/02/009 do UNDP tài trợ, là một trong những nghiên cứu quan trọng về lĩnh vực bảo hiểm. Phương Linh (2021), “*Bàn về hiệu lực của hợp đồng bảo hiểm tài sản trong trường hợp bên mua bảo hiểm đóng phí bảo hiểm sau khi kết thúc thời hạn đóng phí bảo hiểm – Đề xuất bản án, quyết định phát triển thành án lệ*” đăng trên Tạp chí Tòa án, phân tích vấn đề hiệu lực hợp đồng khi bên mua nộp phí sau hạn. Nguyễn Văn Dũng (2023), “*Giải quyết tranh chấp hợp đồng bảo hiểm tàu cá tại tòa án: thực trạng và giải pháp*”, đăng trên Tạp chí Pháp luật và Thực tiễn, số 56, chỉ ra rằng, mặc dù Luật KDBH 2022 quy định hợp đồng bảo hiểm phải được lập thành văn bản. Katarina Ivančević (2021), “*Pravne posledice promene rizika u toku trajanja ugovora o osiguranju imovine*” (Hệ quả pháp lý của việc thay đổi rủi ro trong thời hạn hợp đồng bảo hiểm tài sản) đăng trên Tạp chí Journal

Internauka, số 3/2021, phân tích hậu quả pháp lý khi rủi ro thay đổi trong thời gian hợp đồng bảo hiểm tài sản còn hiệu lực.

1.1.2.4. Nhóm công trình nghiên cứu về vi phạm và phương thức xử lý vi phạm đồng bảo hiểm tài sản

Khuru Thanh Tâm (2022), “*Phí bảo hiểm trong hợp đồng bảo hiểm tài sản: Thực trạng quy định của pháp luật và các kiến nghị hoàn thiện*” đăng trên Tạp chí Công thương, đã chỉ ra hai vấn đề nổi bật liên quan về phí trong hợp đồng bảo hiểm. Trần Linh Huân và Nguyễn Phước Thanh (2022), “*Pháp luật về giao kết và thực hiện hợp đồng bảo hiểm – Một số bất cập và kiến nghị hoàn thiện*” đăng trên Tạp chí Tòa án, phản ánh các hạn chế mang tính hệ thống trong Luật KDBH 2000. Mulhadi và Harianto (2022), “*Breach of Contract by Insurer as Insurance Fraud*” (Vi phạm hợp đồng của doanh nghiệp bảo hiểm dưới dạng gian lận bảo hiểm) đăng trên Kỷ yếu hội thảo “*Proceedings of the International Conference on Social Science and Technology (ICSST 2021)*” tại Indonesia, phân tích vi phạm hợp đồng trong lĩnh vực bảo hiểm. Michael L. Cohen (2022), “*Rethinking damages for breach of an insurance contract*” (Xem xét lại thiệt hại do vi phạm hợp đồng bảo hiểm) đăng trên Tạp chí Hiệp hội Luật sư Nam California, số tháng 11/2022, đã mở ra cơ chế buộc doanh nghiệp bảo hiểm. James Davey (2020), “*Remedies for the Late- and Non- Payment of Insurance Claims: A View from the Boundary*” (Biện pháp khắc phục trong trường hợp chậm hoặc không thanh toán yêu cầu bồi thường bảo hiểm: Góc nhìn từ biên giới pháp lý) do Đại học Southampton xuất bản, liên quan đến bồi thường. Hay James Davey (2019), “*Remedying the Remedies: the Shifting Shape of Insurance Contract Law*” (Khắc phục những biện pháp khắc phục: Sự thay đổi hình thái của pháp luật hợp đồng bảo hiểm) đăng trên tạp chí Lloyd’s Maritime and Commercial Law Quarterly (LMCLQ), theo đó, cơ chế xử lý vi phạm truyền thống ở Anh theo hướng doanh nghiệp bảo hiểm có thể từ chối toàn bộ trách nhiệm khi bên mua vi phạm, dù vi phạm nhỏ.

1.1.3. Nhóm công trình nghiên cứu giải pháp hoàn thiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản

Bộ Tài chính với “*Nghiên cứu xây dựng chiến lược phát triển thị trường bảo hiểm Việt Nam đến năm 2030*” năm 2020 do ông Doãn Thanh Tuấn chủ nhiệm đã xác định rõ các tồn tại lớn trong hệ thống pháp luật điều chỉnh thị trường bảo hiểm. Nguyễn Thị Xuân (2023), “*Hoàn thiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm hàng hóa xuất nhập khẩu vận chuyển bằng đường biển*” đăng trên Tạp chí Dân chủ và Pháp luật, phân tích những bất cập về pháp lý trong điều chỉnh các hợp đồng bảo hiểm tài sản. Nguyễn Minh Phú (2024), “*Kiến nghị hoàn thiện quy định về chuyển quyền yêu cầu bồi hoàn trong hợp đồng bảo hiểm tài sản*” đăng trên Tạp chí Pháp luật và Thực tiễn, số 58/2024, đã chỉ ra Luật KDBH 2022 còn tồn tại những hạn chế. Ozoda Mirzakhidova (2021), “*Improvement of legislation on the regulation of insurance legal relations, a guarantee of economic success*” (Hoàn thiện pháp luật về điều chỉnh quan hệ pháp lý bảo hiểm – bảo đảm cho thành công kinh tế) đăng trên tạp chí Internauka Journal, số 44(220), khẳng

định hệ thống pháp luật bảo hiểm chưa đáp ứng yêu cầu của nền kinh tế thị trường. Kuzmina, Egupov, Vishnyakov và Artemyeva (2021), “*Property insurance as a type of economic activity: providing a balance of interests of insurance business participants*” (Bảo hiểm tài sản như một loại hình hoạt động kinh tế: bảo đảm sự cân bằng lợi ích của các chủ thể tham gia kinh doanh bảo hiểm) đăng trên Kỷ yếu hội thảo ICEMT, nhấn mạnh sự cần thiết phải hoàn thiện pháp luật về bảo hiểm tài sản.

1.2. Đánh giá kết quả nghiên cứu của các công trình khoa học liên quan đến đề tài Luận án và những vấn đề Luận án tiếp tục nghiên cứu

1.2.1. Đánh giá kết quả nghiên cứu của các công trình khoa học liên quan đến đề tài Luận án

Tổng thể, các công trình trong nước mới dừng ở mức đặt nền tảng ban đầu cho nghiên cứu về hợp đồng bảo hiểm tài sản, nhưng chưa hình thành được khung lý luận pháp luật thống nhất và thích ứng với bối cảnh kinh tế số, hội nhập quốc tế.

1.2.2. Những vấn đề Luận án tiếp tục nghiên cứu

Trên cơ sở tổng quan các nghiên cứu trong và ngoài nước, Luận án xác định những khoảng trống lý luận và thực tiễn cần tiếp tục nghiên cứu về hợp đồng bảo hiểm tài sản trong bối cảnh kinh tế số. Trọng tâm nghiên cứu gồm việc làm rõ bản chất pháp lý và các nguyên tắc cốt lõi của hợp đồng bảo hiểm tài sản khi chịu tác động của dữ liệu lớn và TTNT. Luận án phân tích thực trạng pháp luật và thực tiễn thực hiện, đặc biệt đối với hợp đồng bảo hiểm tài sản điện tử và hợp đồng bảo hiểm tài sản trong môi trường số, làm rõ các vấn đề về hình thức giao kết, hiệu lực và giá trị chứng cứ. Đồng thời, nghiên cứu tập trung vào cơ chế minh bạch thông tin, bảo đảm tuân thủ và quản trị rủi ro dựa trên dữ liệu trong quan hệ bảo hiểm. Các nội dung này được xem xét trên cơ sở so sánh pháp luật Việt Nam với pháp luật Anh, Đức, Pháp và Hoa Kỳ nhằm đề xuất định hướng hoàn thiện phù hợp với điều kiện Việt Nam.

1.3. Cơ sở lý thuyết nghiên cứu

1.3.1. Lý thuyết nghiên cứu

Lý thuyết về phân bổ rủi ro hiện đại; Lý thuyết về quyền tài sản; Lý thuyết về bảo vệ bên yếu thế; Lý thuyết về tự do hợp đồng; Lý thuyết bất cân xứng thông tin; Lý thuyết bồi hoàn.

1.3.2. Câu hỏi nghiên cứu và giả thuyết nghiên cứu

1.3.2.1. Câu hỏi nghiên cứu và giả thuyết nghiên cứu 1

1.3.2.2. Câu hỏi nghiên cứu và giả thuyết nghiên cứu 2

1.3.2.3. Câu hỏi nghiên cứu và giả thuyết nghiên cứu 3

1.3.2.4. Câu hỏi nghiên cứu và giả thuyết nghiên cứu 4

1.3.3. Phương pháp tiếp cận

- Phương pháp tiếp cận dựa trên quyền.
- Phương pháp tiếp cận hệ thống.
- Phương pháp tiếp cận liên ngành luật – kinh tế.
- Phương pháp tiếp cận luật học so sánh.

Kết luận Chương 1

Chương 1 của Luận án đã xây dựng cơ sở khoa học và phương pháp luận cho toàn bộ nghiên cứu. Trên cơ sở phân tích có hệ thống các công trình trong và ngoài nước, chương này đã chỉ ra những khoảng trống đáng kể trong lý luận và pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản, đặc biệt là sự thiếu vắng cách tiếp cận thống nhất đối với hợp đồng bảo hiểm tài sản điện tử trên nền tảng số và hợp đồng bảo hiểm tài sản số (gồm hợp đồng bảo hiểm tài sản thông minh và hợp đồng bảo hiểm tài sản dựa trên công nghệ chuỗi khối,...), cũng như giới hạn của các nguyên tắc pháp lý truyền thống trong môi trường số.

Về lý thuyết, Chương 1 đã xác định khung học thuật cho nghiên cứu thông qua việc vận dụng có chọn lọc các học thuyết nền tảng như phân bổ rủi ro hiện đại, quyền tài sản, tự do hợp đồng, bảo vệ bên yếu thế, bất cân xứng thông tin và bồi hoàn, qua đó hình thành hệ quy chiếu để phân tích bản chất pháp lý, cơ chế cân bằng lợi ích và trách nhiệm pháp lý của các chủ thể trong hợp đồng bảo hiểm tài sản. Về phương pháp, Chương 1 lựa chọn và lý giải việc vận dụng tiếp cận dựa trên quyền, tiếp cận hệ thống, liên ngành luật – kinh tế, và luật học so sánh. Sự kết hợp này cho phép Luận án vừa đi sâu phân tích chuẩn tắc pháp lý, vừa phản ánh động lực kinh tế, công nghệ của thị trường bảo hiểm, đồng thời đối chiếu với kinh nghiệm lập pháp quốc tế để nâng cao giá trị gợi mở chính sách.

Trên cơ sở đó, chương này đã xây dựng các câu hỏi và giả thuyết nghiên cứu trọng tâm, tập trung vào: (i) làm rõ bản chất và nguyên tắc điều chỉnh của hợp đồng bảo hiểm tài sản trong bối cảnh chuyển đổi số; (ii) nhận diện các hạn chế, bất cập trong pháp luật và thực tiễn thực hiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản ở Việt Nam; (iii) đề xuất định hướng, giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật bảo đảm tính thống nhất, minh bạch và tương thích với quá trình hội nhập quốc tế. Kết quả của Chương 1 tạo tiền đề cho Chương 2 về cơ sở lý luận và lý luận pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản, Chương 3 đánh giá thực trạng pháp luật và thực tiễn thực hiện ở Việt Nam dưới góc nhìn so sánh, và Chương 4 trong việc định hướng và xây dựng các giải pháp hoàn thiện, nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật phù hợp với điều kiện pháp lý – kinh tế của Việt Nam.

Như vậy, Chương 1 không chỉ hoàn thiện nền tảng lý luận và phương pháp nghiên cứu, mà còn định vị rõ giới hạn khoa học, hướng tiếp cận và mục tiêu lập luận pháp lý của toàn bộ Luận án, hướng tới việc góp phần xây dựng một khuôn khổ pháp luật hiệu quả, minh bạch và thích ứng công nghệ cho hợp đồng bảo hiểm tài sản ở Việt Nam.

CHƯƠNG 2

NHỮNG VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VỀ HỢP ĐỒNG BẢO HIỂM TÀI SẢN VÀ PHÁP LUẬT VỀ HỢP ĐỒNG BẢO HIỂM TÀI SẢN

2.1. Lý luận về hợp đồng bảo hiểm tài sản

2.1.1. Khái niệm, đặc điểm về bảo hiểm tài sản

2.1.1.1. Khái niệm bảo hiểm tài sản

Kế thừa và tổng hợp các quan điểm lý luận đã được nghiên cứu, NCS cho rằng khái niệm bảo hiểm tài sản có thể được hiểu như sau: “*Bảo hiểm tài sản là loại hình bảo hiểm nhằm bảo vệ giá trị kinh tế của tài sản trước rủi ro, thông qua cơ chế chuyển giao và phân bổ rủi ro giữa bên mua bảo hiểm và doanh nghiệp bảo hiểm*”.

2.1.1.2. Đặc điểm của bảo hiểm tài sản

Chia sẻ rủi ro và bù đắp tổn thất; Tính bồi thường; Bảo vệ những quyền lợi có thể được bảo hiểm.

2.1.2. Khái niệm, đặc điểm của hợp đồng bảo hiểm tài sản

2.1.2.1. Khái niệm hợp đồng bảo hiểm tài sản

Dưới góc nhìn gắn kết giữa ý chí tự do của các bên và vai trò điều chỉnh của pháp luật trong quản lý rủi ro: “*Hợp đồng bảo hiểm tài sản là sự thỏa thuận giữa các bên, theo đó bên mua bảo hiểm thanh toán phí bảo hiểm và doanh nghiệp bảo hiểm cam kết bồi thường thiệt hại về tài sản khi xảy ra sự kiện bảo hiểm thuộc phạm vi bảo hiểm*”.

2.1.2.2. Đặc điểm của hợp đồng bảo hiểm tài sản

Thứ nhất, là hợp đồng dân sự mang tính đặc thù.

Thứ hai, là hợp đồng bồi thường.

Thứ ba, là cơ sở để giải quyết tranh chấp.

Thứ tư, là hợp đồng mang tính bù đắp, không nhằm mục đích sinh lợi.

Thứ năm, là hợp đồng gắn chặt với rủi ro.

2.1.1.3. Bản chất của hợp đồng bảo hiểm tài sản

Thứ nhất, về bản chất pháp lý.

Thứ hai, về bản chất kinh tế.

2.2. Lý luận pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản

2.2.1. Khái niệm pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản

Trên cơ sở đó, có thể hiểu khái niệm “*Pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản là tổng hợp các quy phạm pháp luật do cơ quan nhà nước có thẩm quyền ban hành hoặc thừa nhận, nhằm điều chỉnh các quan hệ phát sinh trong quá trình giao kết, thực hiện và chấm dứt hợp đồng bảo hiểm tài sản giữa doanh nghiệp bảo hiểm và bên mua bảo hiểm, hướng tới việc bồi thường thiệt hại về tài sản khi xảy ra rủi ro, đồng thời bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của các chủ thể trong quan hệ bảo hiểm và bảo đảm tính an toàn, minh bạch cho thị trường bảo hiểm*”.

2.2.2. Đặc điểm pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản

Thứ nhất, mang tính kết hợp giữa pháp luật công và pháp luật tư.

Thứ hai, chủ thể của pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản mang tính đa chủ thể và bất cân xứng về vị thế pháp lý.

Thứ ba, đối tượng điều chỉnh là các quan hệ xã hội phát sinh trong quá trình xác lập, thực hiện hợp đồng bảo hiểm tài sản.

Thứ tư, phương pháp điều chỉnh của pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản là sự kết hợp giữa phương pháp thỏa thuận bình đẳng và phương pháp mệnh lệnh.

Thứ năm, nguồn điều chỉnh của pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản.

2.2.3. Nguyên tắc điều chỉnh pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản

Thứ nhất, tuân thủ nguyên tắc bồi thường.

Thứ hai, nguyên tắc thiện chí, trung thực.

Thứ ba, nguyên tắc quyền lợi có thể được bảo hiểm.

Thứ tư, nguyên tắc rủi ro ngẫu nhiên.

Thứ năm, nguyên tắc thế quyền.

2.2.4. Nội dung pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản

2.2.4.1. Chủ thể của hợp đồng bảo hiểm tài sản

Doanh nghiệp bảo hiểm; bên mua bảo hiểm; người được bảo hiểm và các chủ thể khác.

2.2.4.2. Nội dung của hợp đồng bảo hiểm tài sản

Thứ nhất, đối tượng của hợp đồng bảo hiểm tài sản.

Thứ hai, sự kiện bảo hiểm.

Thứ ba, phạm vi bảo hiểm.

Thứ tư, thời hạn của hợp đồng bảo hiểm tài sản.

Thứ năm, về phương thức bồi thường.

Thứ sáu, về quyền và nghĩa vụ của các bên.

2.2.4.3. Hình thức và thời điểm có hiệu lực của hợp đồng bảo hiểm tài sản

Một là, về hình thức của hợp đồng bảo hiểm tài sản.

Hai là, về thời điểm phát sinh hiệu lực của hợp đồng bảo hiểm tài sản.

2.2.4.4. Vi phạm và phương thức xử lý vi phạm hợp đồng bảo hiểm tài sản

Thứ nhất, về vi phạm hợp đồng bảo hiểm tài sản.

Thứ hai, về phương thức xử lý vi phạm hợp đồng bảo hiểm tài sản.

2.3. Các yếu tố chi phối đến pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản

2.3.1. Yếu tố kinh tế - xã hội

2.3.2. Yếu tố thị trường bảo hiểm số

2.3.3. Yếu tố năng lực tài chính và rủi ro của doanh nghiệp bảo hiểm

Kết luận Chương 2

Chương 2 đã làm sáng tỏ cơ sở lý luận về bảo hiểm tài sản và lý luận pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản, qua đó tạo nền tảng khoa học cho việc phân tích, đánh giá thực trạng pháp luật và thực tiễn ở Chương tiếp theo.

Thứ nhất, Chương đã khái quát và hệ thống hóa khái niệm bảo hiểm tài sản dưới góc độ pháp lý – kinh tế, chỉ ra rằng đây là cơ chế phân tán rủi ro và khôi phục tình trạng tài chính ban đầu cho người được bảo hiểm, mang tính xã hội và phòng ngừa rủi ro hơn là sinh lợi. Trên nền tảng đó, chương phân tích bản chất và đặc điểm pháp lý của hợp đồng bảo hiểm tài sản như một loại hợp đồng bồi thường đặc thù, hình thành trên cơ sở thỏa thuận có điều kiện, trong đó nghĩa vụ bồi thường chỉ phát sinh khi sự kiện bảo hiểm xảy ra. Các nguyên tắc cốt lõi như bồi thường, thiện chí tuyệt đối, quyền lợi bảo hiểm, rủi ro ngẫu nhiên và thế quyền được làm rõ, qua đó khẳng định tính đặc thù của hợp đồng bảo hiểm tài sản trong hệ thống hợp đồng dân sự.

Thứ hai, bên cạnh việc xác định cấu trúc và nội dung của hợp đồng, chương cũng làm rõ khung pháp luật điều chỉnh, thể hiện ở sự kết hợp giữa yếu tố pháp luật công và pháp luật tư, hệ thống chủ thể đa tầng (doanh nghiệp bảo hiểm, bên mua, người được bảo hiểm, người thụ hưởng, tổ chức giám định, ...), phạm vi điều chỉnh trải dài suốt vòng đời hợp đồng, cùng phương pháp điều tiết kết hợp giữa tự do thỏa thuận và yêu cầu bảo vệ người tiêu dùng.

Thứ ba, một đóng góp quan trọng khác của Chương là phân tích khung lý luận pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản trong mối tương quan so sánh quốc tế, qua đó làm rõ cơ sở học thuật cho việc hình thành, vận hành và điều chỉnh loại hợp đồng này trong các hệ thống pháp luật khác nhau, bao gồm điều kiện chủ thể, đối tượng, phạm vi, thời hạn, hình thức, hiệu lực, phương thức bồi thường, quyền, nghĩa vụ và chế tài khi vi phạm, qua đó cho thấy xu hướng pháp luật hiện đại hướng tới minh bạch, công bằng và thích ứng với bảo hiểm điện tử, hợp đồng thông minh và mô hình bảo hiểm tham số. Đặc biệt, chương đã chỉ ra các yếu tố chi phối sự phát triển của pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản, gồm yếu tố kinh tế – xã hội (tăng trưởng thị trường, nhận thức cộng đồng), yếu tố thị trường bảo hiểm số (AI, big data, blockchain, hợp đồng điện tử) và yếu tố năng lực tài chính và quản trị rủi ro của doanh nghiệp bảo hiểm.

Như vậy, Chương 2 đã xây dựng nền tảng lý luận toàn diện cho việc nhận diện, phân tích và lý giải các vấn đề cốt lõi của hợp đồng bảo hiểm tài sản, bao gồm khái niệm, bản chất, nguyên tắc điều chỉnh trong khuôn khổ pháp lý – kinh tế đặc thù. Đồng thời, Chương cũng làm rõ các yếu tố kinh tế – xã hội, thị trường bảo hiểm số và năng lực tài chính của doanh nghiệp bảo hiểm như những nhân tố chi phối trực tiếp sự hình thành và phát triển của pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản, qua đó tạo cơ sở khoa học cho việc phân tích, đánh giá pháp luật hiện hành và thực tiễn thực hiện ở Chương 3.

CHƯƠNG 3

THỰC TRẠNG PHÁP LUẬT VÀ THỰC TIỄN THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VIỆT NAM VỀ HỢP ĐỒNG BẢO HIỂM TÀI SẢN

3.1. Thực trạng pháp luật và thực tiễn thực hiện pháp luật về chủ thể hợp đồng bảo hiểm tài sản

3.1.1. Thực trạng pháp luật về chủ thể của hợp đồng bảo hiểm tài sản

3.1.1.1. Doanh nghiệp bảo hiểm

3.1.1.2. Bên mua bảo hiểm

3.1.1.3. Người được bảo hiểm

3.1.1.4. Các chủ thể khác

3.1.1.5. Đánh giá thực trạng pháp luật về chủ thể của hợp đồng bảo hiểm tài sản

3.1.2. Thực tiễn thực hiện pháp luật về chủ thể của hợp đồng bảo hiểm tài sản

Thực tiễn thực hiện pháp luật có thể thấy, mặc dù pháp luật đã quy định tương đối rõ về tư cách và trách nhiệm của các chủ thể trong hợp đồng bảo hiểm tài sản, song việc áp dụng trên thực tế vẫn còn nhiều vướng mắc. Những vi phạm trong hoạt động của một số doanh nghiệp bảo hiểm và các tranh chấp phát sinh cho thấy sự thiếu minh bạch, chưa rõ ràng trong việc xác định tư cách chủ thể, thẩm quyền đại diện và phạm vi trách nhiệm giữa các bên, đặc biệt trong quan hệ bảo hiểm có nhiều chủ thể tham gia. Điều này đặt ra yêu cầu tiếp tục hoàn thiện pháp luật và tăng cường cơ chế giám sát nhằm bảo đảm hiệu quả bảo vệ quyền lợi của các chủ thể trong hợp đồng bảo hiểm tài sản.

3.2. Thực trạng pháp luật và thực tiễn thực hiện pháp luật về nội dung hợp đồng bảo hiểm tài sản

3.2.1. Thực trạng pháp luật về nội dung của hợp đồng bảo hiểm tài sản

3.2.1.1. Đối tượng của bảo hiểm

3.2.1.2. Sự kiện bảo hiểm

3.2.1.3. Phạm vi bảo hiểm

3.2.1.4. Thời hạn của hợp đồng bảo hiểm tài sản

3.2.1.5. Phương thức bồi thường

3.2.1.6. Quyền và nghĩa vụ các bên

3.2.1.7. Đánh giá thực trạng pháp luật về nội dung của hợp đồng bảo hiểm tài sản

3.2.2. Thực tiễn thực hiện pháp luật về nội dung hợp đồng bảo hiểm tài sản

Tổng thể cho thấy, dù pháp luật đã có tiến bộ trong bảo vệ bên mua bảo hiểm, cơ chế cân bằng giữa bảo vệ người tiêu dùng và bảo đảm an toàn tài chính cho doanh nghiệp bảo hiểm vẫn chưa đầy đủ. Vì vậy, cần hoàn thiện pháp luật theo hướng minh thị hơn về phạm vi bảo hiểm, điều kiện loại trừ, quyền thế quyền và cơ chế giải thích điều khoản, nhằm bảo đảm tính ổn định và khả năng dự đoán của quan hệ bảo hiểm tài sản.

3.3. Thực trạng pháp luật và thực tiễn thực hiện pháp luật về hình thức và thời điểm phát sinh hiệu lực của hợp đồng bảo hiểm tài sản

3.3.1. Thực trạng pháp luật về hình thức và thời điểm phát sinh hiệu lực của hợp đồng bảo hiểm tài sản

3.3.1.1. Hình thức của hợp đồng bảo hiểm tài sản

3.3.1.2. Thời điểm phát sinh hiệu lực hợp đồng bảo hiểm tài sản

3.3.1.3. Đánh giá thực trạng pháp luật về hình thức và thời điểm phát sinh hiệu lực của hợp đồng bảo hiểm tài sản

3.3.2. Thực tiễn thực hiện pháp luật về hình thức và thời điểm phát sinh hiệu lực của hợp đồng bảo hiểm tài sản

Trong thực tiễn, hiệu lực hợp đồng không chỉ phụ thuộc vào điều khoản soạn sẵn mà còn được xác định qua hành vi thực hiện của các bên, như việc doanh nghiệp tiếp nhận phí, phát hành hóa đơn và không phản đối kịp thời. Tuy nhiên, cơ chế xác thực, lưu trữ và tra cứu hợp đồng điện tử hiện chủ yếu dựa trên hệ thống nội bộ của doanh nghiệp bảo hiểm, làm giảm tính minh bạch và khả năng kiểm chứng.

3.4. Thực trạng pháp luật và thực tiễn xử lý vi phạm và phương thức xử lý vi phạm của hợp đồng bảo hiểm tài sản

3.4.1. Thực trạng pháp luật về vi phạm và phương thức xử lý vi phạm của hợp đồng bảo hiểm tài sản

3.4.1.1. Vi phạm hợp đồng bảo hiểm tài sản

3.4.1.2. Phương thức xử lý vi phạm hợp đồng bảo hiểm tài sản

3.4.1.3. Đánh giá thực trạng pháp luật về vi phạm và phương thức xử lý vi phạm của hợp đồng bảo hiểm tài sản

3.4.2. Thực tiễn xử lý vi phạm và phương thức xử lý vi phạm của hợp đồng bảo hiểm tài sản

Như vậy, pháp luật hiện hành về xử lý vi phạm trong hợp đồng bảo hiểm tài sản vẫn còn một số hạn chế. Pháp luật hiện hành về xử lý vi phạm hợp đồng bảo hiểm tài sản vẫn chủ yếu dựa trên các cơ chế truyền thống như từ chối chi trả, giảm bồi thường hoặc chấm dứt hợp đồng, trong khi chưa phân hóa rõ theo tính chất và mức độ vi phạm.

Kết luận Chương 3

Chương 3 phân tích và đánh giá thực trạng pháp luật cũng như thực tiễn thực hiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản ở Việt Nam trên bốn phương diện: chủ thể, nội dung, hình thức và thời điểm có hiệu lực, vi phạm và phương thức xử lý vi phạm. Kết quả nghiên cứu cho thấy pháp luật về bảo hiểm tài sản đã có bước hoàn thiện, bảo đảm sự thống nhất hơn giữa luật chung và luật chuyên ngành, song vẫn tồn tại những khoảng trống, thiếu đồng bộ và bất cập trong thực hiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản. Về chủ thể, pháp luật đã xác định rõ địa vị pháp lý của các bên trong hợp đồng nhưng còn thiếu quy định về “doanh nghiệp bảo hiểm số”, cơ chế định danh và trách nhiệm pháp lý khi giao kết điện tử, cũng như sự thống nhất trong xác định quyền lợi được bảo hiểm. Về nội dung hợp đồng, các khái niệm như đối tượng bảo hiểm, sự kiện bảo hiểm, phạm vi loại trừ và phương thức bồi thường chưa được chuẩn hóa; pháp luật chưa có hướng dẫn rõ ràng đối với tài sản số trong khi xu hướng này ngày càng phổ biến. Về hình thức và hiệu lực, dù Luật GDĐT 2023 đã thừa nhận giá trị pháp lý của hợp đồng và giấy chứng nhận điện tử, nhưng chưa có quy định cụ thể về tiêu chuẩn kỹ thuật, xác thực, lưu trữ và giá trị chứng cứ trong lĩnh vực bảo hiểm. Về xử lý vi phạm, pháp luật đã thiết lập các chế tài cơ bản nhưng còn thiếu hướng dẫn phân loại mức độ vi phạm và cơ chế khắc phục, phục hồi hiệu lực hợp đồng.

Như vậy, Chương 3 đã làm rõ thực trạng pháp lý và thực tiễn thực hiện hợp đồng bảo hiểm tài sản, chỉ ra những kết quả đạt được, hạn chế và nguyên nhân bất cập, qua đó tạo cơ sở cho Chương 4 đề xuất các định hướng, giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản, hướng tới khuôn khổ pháp lý đồng bộ, minh bạch và phù hợp với chuyển đổi số trong lĩnh vực bảo hiểm.

CHƯƠNG 4

ĐỊNH HƯỚNG, GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN PHÁP LUẬT VÀ NÂNG CAO HIỆU QUẢ THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ HỢP ĐỒNG BẢO HIỂM TÀI SẢN

4.1. Định hướng hoàn thiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản

4.1.1. Hoàn thiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản theo chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước trong bối cảnh chuyển đổi số

Định hướng hoàn thiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản theo chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước không chỉ nhằm bảo đảm an toàn pháp lý cho các bên tham gia giao dịch, mà còn là bước đi thiết yếu để củng cố nền tảng thể chế cho thị trường bảo hiểm tài sản trong kỷ nguyên số. Pháp luật phải đóng vai trò định hướng, tạo lập niềm tin và khuyến khích đổi mới sáng tạo, góp phần thúc đẩy thị trường bảo hiểm phát triển bền vững, minh bạch và phù hợp với mục tiêu chuyển đổi số quốc gia.

4.1.2. Hoàn thiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản phải thích ứng với chuyển đổi số và khả năng dự đoán về kinh tế mới

Hoàn thiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản trong giai đoạn chuyển đổi số vì thế không chỉ là cập nhật kỹ thuật lập pháp, mà còn là đổi mới tư duy điều chỉnh hướng tới mô hình pháp luật năng động, dự báo và kiến tạo phát triển, nơi dữ liệu, công nghệ và rủi ro trở thành yếu tố nền tảng của quan hệ bảo hiểm hiện đại, phù hợp với xu thế toàn cầu và định hướng cải cách thể chế của Việt Nam.

4.1.3. Hoàn thiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản nhằm nâng cao tính minh bạch và khắc phục tình trạng bất cân xứng thông tin trong quan hệ bảo hiểm

Định hướng hoàn thiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản không chỉ là sửa đổi kỹ thuật quy phạm, mà là quá trình kiến tạo thể chế minh bạch nhằm tái cân bằng thông tin, nâng cao trách nhiệm giải trình và củng cố tính dự đoán của thị trường. Đây là yêu cầu tất yếu để bảo đảm sự phát triển ổn định, công bằng và bền vững của lĩnh vực bảo hiểm trong bối cảnh hội nhập và chuyển đổi số.

4.2. Giải pháp hoàn thiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản

4.2.1. Hoàn thiện pháp luật về chủ thể của hợp đồng bảo hiểm tài sản

Thứ nhất, hoàn thiện quy định về doanh nghiệp bảo hiểm.

Thứ hai, hoàn thiện quy định về bên mua bảo hiểm.

Thứ ba, hoàn thiện quy định về người được bảo hiểm.

Thứ tư, hoàn thiện quy định về các chủ thể khác.

4.2.2. Hoàn thiện pháp luật về nội dung của hợp đồng bảo hiểm tài sản

Thứ nhất, hoàn thiện quy định về đối tượng bảo hiểm.

Thứ hai, hoàn thiện quy định về sự kiện bảo hiểm.

Thứ ba, hoàn thiện quy định về phạm vi bảo hiểm.

Thứ tư, hoàn thiện quy định về thời hạn bảo hiểm.

Thứ năm, hoàn thiện quy định về phương thức bồi thường.

Thứ sáu, hoàn thiện quy định về quyền và nghĩa vụ của các bên.

4.2.3. Hoàn thiện pháp luật về hình thức và thời điểm phát sinh hiệu lực của hợp đồng bảo hiểm tài sản

Thứ nhất, hoàn thiện quy định về hình thức hợp đồng bảo hiểm tài sản.

Thứ hai, cần hoàn thiện quy định về thời điểm hợp đồng bảo hiểm tài sản phát sinh hiệu lực.

4.2.4. Hoàn thiện pháp luật về xử lý vi phạm và phương thức xử lý vi phạm của hợp đồng bảo hiểm tài sản

Thứ nhất, hoàn thiện quy định về xử lý vi phạm hợp đồng bảo hiểm tài sản.

Thứ hai, hoàn thiện quy định về phương thức xử lý vi phạm trong hợp đồng bảo hiểm tài sản.

4.3. Giải pháp nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản

4.3.1. Bảo đảm vai trò điều chỉnh của pháp luật đối với hợp đồng bảo hiểm tài sản trong môi trường số

4.3.2. Thiết lập cơ chế quản trị rủi ro dựa trên dữ liệu và khả năng dự đoán trong hợp đồng bảo hiểm tài sản

4.3.3. Trách nhiệm giải trình và kiểm soát việc thực hiện nghĩa vụ thông tin trong hợp đồng bảo hiểm tài sản

Kết luận Chương 4

Chương 4 đã đề xuất các định hướng và giải pháp hoàn thiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản trong bối cảnh chuyển đổi số và phát triển kinh tế dữ liệu. Trên nền tảng coi hợp đồng bảo hiểm tài sản là một công cụ thể chế bảo đảm quyền lợi của các chủ thể và duy trì ổn định thị trường, tập trung vào việc thiết lập khuôn khổ pháp lý hiện đại, minh bạch và có khả năng dự báo, phù hợp với mục tiêu chuyển đổi số quốc gia. Về định hướng, pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản cần được hoàn thiện theo hướng đồng bộ với chủ trương, chính sách phát triển kinh tế số của Đảng và Nhà nước, bảo đảm tính nhất quán giữa pháp luật chung và luật chuyên ngành. Trong đó, sự thích ứng với chuyển đổi số không chỉ thể hiện ở hình thức giao kết điện tử hay công nhận hợp đồng thông minh, mà còn ở khả năng thiết lập cơ chế phối hợp thể chế, giám sát kỹ thuật và phản hồi chính sách một cách linh hoạt. Về giải pháp, chương nhấn mạnh bốn định hướng nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật: một là, bảo đảm sự phù hợp của pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản với chủ trương và chính sách chuyển đổi số quốc gia thông qua cơ chế rà soát định kỳ, chuẩn hóa kỹ thuật lập pháp và phối hợp liên ngành trong quản lý dữ liệu, giám sát rủi ro và bảo vệ thông tin người được bảo hiểm; hai là, thiết lập cơ chế quản trị rủi ro dựa trên dữ liệu và khả năng dự đoán, trong đó doanh nghiệp bảo hiểm chịu trách nhiệm pháp lý về chất lượng dữ liệu, độ tin cậy của mô hình dự báo, và tính công bằng của quyết định được hỗ trợ bởi thuật toán. Cơ chế này vừa nâng cao hiệu quả định phí, bồi thường, vừa bảo đảm tính minh bạch, khả năng giải thích và quyền phản đối của bên mua bảo hiểm; ba là, tăng cường minh bạch thông tin và tái cân bằng bất cân xứng thông tin trong toàn bộ vòng đời hợp đồng, coi minh bạch không chỉ là nghĩa vụ công khai, mà là chuẩn mực hành xử gắn với trách nhiệm giải trình, khả năng tiếp cận, hiểu và giám sát của bên mua bảo hiểm. Minh bạch trong kỷ nguyên số được mở rộng sang quản trị dữ liệu, sử dụng và chia sẻ thông tin, bảo đảm quyền kiểm soát dữ liệu và sự giám sát độc lập của cơ quan quản lý; bốn là, đẩy mạnh áp dụng cơ chế thử nghiệm pháp lý và hệ thống giám sát số hóa, cho phép kiểm chứng thực tiễn, phát hiện sớm rủi ro công nghệ và hoàn thiện quy định pháp luật kịp thời. Bên cạnh đó, Chương 4 tập trung vào ba nội dung trọng tâm nhằm nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản: (i) bảo đảm vai trò điều chỉnh của pháp luật trong môi trường số, thông qua cơ chế rà soát, cập nhật và phối hợp liên ngành để pháp luật vừa ổn định, vừa thích ứng với biến động công nghệ; (ii) thiết lập cơ chế quản trị rủi ro dựa trên dữ liệu và khả năng dự đoán, gắn với trách nhiệm pháp lý của doanh nghiệp bảo hiểm đối với chất lượng dữ liệu, mô hình phân tích và các quyết định dựa trên thuật toán; và (iii) xác lập trách nhiệm giải trình và kiểm soát việc thực hiện nghĩa vụ thông tin trong toàn bộ vòng đời hợp đồng, nhằm bảo đảm tính minh bạch và khắc phục bất cân xứng thông tin.

KẾT LUẬN

Trên cơ sở tổng hợp toàn bộ kết quả nghiên cứu, Luận án đã cơ bản đạt được mục tiêu đề ra, bao gồm: xây dựng nền tảng lý luận và lý luận pháp luật; phân tích, đánh giá thực trạng pháp luật và thực tiễn thực hiện; đồng thời đề xuất các định hướng và giải pháp nhằm hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản trong bối cảnh chuyển đổi số và hội nhập quốc tế.

Về phương diện lý luận, nghiên cứu đã góp phần bổ sung và phát triển khung khái niệm khoa học về hợp đồng bảo hiểm tài sản, thông qua việc hệ thống hóa, phân tích và mở rộng các quan điểm học thuật hiện có. Công trình làm rõ bản chất pháp lý – kinh tế của hợp đồng bảo hiểm tài sản với tư cách một cơ chế phân tán rủi ro mang tính bồi thường, đồng thời khẳng định đây là một chế định pháp lý đặc thù vừa bảo đảm quyền tài sản của chủ thể, vừa thực hiện chức năng cân bằng lợi ích trong quan hệ hợp đồng dân sự – thương mại. Trên cơ sở đó, Luận án đã xác định cấu trúc điều chỉnh của hợp đồng bảo hiểm tài sản, hệ thống các nguyên tắc cơ bản như nguyên tắc bồi thường, nguyên tắc thiện chí, trung thực, nguyên tắc quyền lợi có thể được bảo hiểm, nguyên tắc rủi ro ngẫu nhiên, nguyên tắc thế quyền. Đồng thời làm rõ mối quan hệ giữa các yếu tố nội tại như chủ thể, nội dung, hình thức và thời điểm phát sinh hiệu lực, vi phạm và xử lý vi phạm hợp đồng bảo hiểm tài sản trong khuôn khổ pháp luật hợp đồng. Về khía cạnh tiếp cận mới, Luận án đã phân tích các vấn đề lý luận và pháp lý đặt ra đối với hợp đồng bảo hiểm tài sản trong bối cảnh kinh tế số, bao gồm hợp đồng bảo hiểm điện tử trên nền tảng số và hợp đồng bảo hiểm tài sản trong môi trường số (hợp đồng thông minh, hợp đồng dựa trên công nghệ chuỗi khối). Qua đó, chỉ ra tác động của công nghệ số đối với cơ chế giao kết, thực hiện và chứng minh hợp đồng bảo hiểm, đồng thời xác lập cơ sở khoa học cho việc hoàn thiện pháp luật trong môi trường GDDT và kinh tế số.

Về thực trạng pháp luật và thực tiễn thực hiện, kết quả nghiên cứu cho thấy pháp luật Việt Nam về hợp đồng bảo hiểm tài sản tuy đã hình thành khung điều chỉnh tương đối đầy đủ, bao quát các vấn đề về chủ thể, nội dung, hình thức và thời điểm phát sinh hiệu lực, vi phạm và phương thức xử lý vi phạm, nhưng vẫn tồn tại nhiều khoảng trống và điểm chưa thống nhất giữa luật chung và luật chuyên ngành. Đặc biệt, quy định về hình thức giao kết, hiệu lực và giá trị chứng cứ của hợp đồng bảo hiểm điện tử và hợp đồng bảo hiểm tài sản trong môi trường số còn thiếu tính minh định, chưa đáp ứng yêu cầu của thực tiễn và công nghệ mới. Trên cơ sở so sánh với pháp luật của các quốc gia có thị trường bảo hiểm phát triển (Pháp, Đức, Anh, Hoa Kỳ), Luận án đã chỉ ra những vấn đề pháp lý chưa được nhận diện đầy đủ trong nghiên cứu trước, tạo nền tảng cho các kiến nghị lập pháp mang tính khả thi.

Về định hướng và giải pháp hoàn thiện pháp luật, Luận án khẳng định rằng việc hoàn thiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản là yêu cầu tất yếu trong tiến trình hiện đại hóa thể chế kinh tế và chuyển đổi số quốc gia. Trong bối cảnh quan hệ bảo hiểm

gắn liền với dữ liệu, công nghệ và mô hình quản trị dự báo, pháp luật cần không chỉ đóng vai trò điều chỉnh mà còn là nền tảng kiến tạo cho thị trường bảo hiểm minh bạch, an toàn và bền vững. Theo đó, pháp luật cần được hoàn thiện phù hợp với chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước trong bối cảnh chuyển đổi số; đồng thời thích ứng với sự phát triển của công nghệ và yêu cầu dự đoán của nền kinh tế mới. Bên cạnh đó, việc nâng cao tính minh bạch và khắc phục tình trạng bất cân xứng thông tin trong quan hệ bảo hiểm cũng được xác định là định hướng quan trọng nhằm bảo đảm sự cân bằng lợi ích giữa các bên. Trên cơ sở các định hướng này, Luận án đề xuất hệ thống giải pháp hoàn thiện pháp luật theo hướng đồng bộ, bao gồm hoàn thiện quy định về chủ thể, nội dung, hình thức và thời điểm phát sinh hiệu lực của hợp đồng, cũng như cơ chế xử lý vi phạm và phương thức xử lý vi phạm. Các giải pháp này nhằm khắc phục những bất cập của pháp luật hiện hành và tạo cơ sở pháp lý rõ ràng cho việc áp dụng trong thực tiễn. Đồng thời, Luận án nhấn mạnh các giải pháp nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật, trong đó tập trung vào việc bảo đảm vai trò điều chỉnh của pháp luật đối với hợp đồng bảo hiểm tài sản trong môi trường số, cũng như thiết lập cơ chế quản trị rủi ro dựa trên dữ liệu, khả năng dự đoán và tăng cường trách nhiệm giải trình và kiểm soát việc thực hiện nghĩa vụ thông tin trong hợp đồng bảo hiểm tài sản.

Tổng thể, Luận án không chỉ đóng góp vào việc phát triển lý luận và lý luận pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản trong khoa học pháp lý Việt Nam, mà còn mở ra cách tiếp cận mới trong xây dựng và thực thi pháp luật trong môi trường số. Kết quả nghiên cứu có giá trị khoa học và thực tiễn, phục vụ cho việc hoàn thiện pháp luật, hoạch định chính sách bảo hiểm và nâng cao hiệu quả bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của các chủ thể, hướng tới một thị trường bảo hiểm tài sản hiện đại, minh bạch và bền vững trong kỷ nguyên chuyển đổi số và hội nhập quốc tế.

DANH MỤC CÔNG TRÌNH NGHIÊN CỨU ĐÃ ĐƯỢC CÔNG BỐ LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN

1. Phạm Thị Việt (2025), *Hoàn thiện quy định pháp luật về xác định quyền lợi có thể được bảo hiểm trong hợp đồng bảo hiểm tài sản*, Tạp chí Quản lý nhà nước, số 351 (4/2025).
2. Phạm Thị Việt (2025), *Pháp luật về phí bảo hiểm trong hợp đồng bảo hiểm tài sản ở Việt Nam – Một số bất cập và hướng hoàn thiện*, Tạp chí Khoa học Đại học Huế: Khoa học Xã hội và Nhân văn, số 6S-2 (7/2025).
3. Pham, T. V., & Nguyen, H. T. (2022). *Property insurance under the current law of Vietnam*. International Journal of Advanced Multidisciplinary Research and Studies, 2(6), 713–716, <https://www.multiresearchjournal.com/arclist/list-2022.2.6/id-706>.
4. Phạm Thị Việt (2022), *Nâng cao chất lượng bảo hiểm tài sản tại Việt Nam*, Tạp chí Thuế nhà nước, số 45 (924) (2022).
5. Phạm Thị Việt (2025), *Chuyển giao hợp đồng bảo hiểm tài sản giữa các doanh nghiệp bảo hiểm theo pháp luật kinh doanh bảo hiểm - Bất cập và giải pháp*, Tạp chí Pháp luật và Phát triển, số 7/2025.
6. Phạm Thị Việt (2025), *Xác định quyền lợi có thể được bảo hiểm trong hợp đồng bảo hiểm tài sản*, Tạp chí Pháp luật và Phát triển, số 9/2025.
7. Phạm Thị Việt (2025), *Xác định mức bồi thường trong hợp đồng bảo hiểm tài sản ở Việt Nam – Thực trạng và giải pháp*, Tạp chí Nhân lực khoa học xã hội, số 02/2025.
8. Phạm Thị Việt (2025), *Căn cứ bồi thường trong hợp đồng bảo hiểm tài sản: Bất cập và giải pháp hoàn thiện*, Tạp chí Pháp luật và Thực tiễn, số 64/2025.
9. Phạm Thị Việt (2025), *Hoàn thiện pháp luật về hợp đồng bảo hiểm tài sản trong bối cảnh chuyển đổi số*, Tạp chí Quản lý nhà nước, số 359 (12/2025).

**HUE UNIVERSITY
UNIVERSITY OF LAW**

PHAM THI VIET

**THE LAW ON PROPERTY INSURANCE
CONTRACTS IN VIETNAM**

SUMMARY OF DOCTORAL DISSERTATION

HUE - 2026

**HUE UNIVERSITY
UNIVERSITY OF LAW**

PHAM THI VIET

**THE LAW ON PROPERTY INSURANCE
CONTRACTS IN VIETNAM**

SUMMARY OF DOCTORAL DISSERTATION

Department: Economic Law

Code: 9.38.01.07

SUPERVISORS:

Assoc. Prof. Dr. NGUYEN DUY PHUONG

HUE - 2026

TABLE OF CONTENTS

INTRODUCTION	1
1. The urgency of researching the dissertation topic	1
2. Research objectives and research tasks	2
3. Research objects and research scope	3
4. Methodology and research methods	4
5. Scientific significance and practical significance of the dissertation	4
6. New contributions of the dissertation	4
7. Structure of the dissertation	5
CHAPTER 1. OVERVIEW OF THE RESEARCH SITUATION AND RESEARCH THEORETICAL FOUNDATIONS	6
1.1. Research situation related to the topic.....	6
1.1.1. Group of studies on the theory of property insurance and legal theory on property insurance contracts	6
1.1.2. Group of studies on the current legal framework and the practice of implementation of the law on property insurance contracts	7
1.1.3. Group of studies on solutions for improving the law on property insurance contracts	9
1.2. Evaluation of research results of scientific works related to the dissertation topic and issues that the dissertation continues to study	10
1.2.1. Evaluation of research results of scientific works related to the dissertation topic	10
1.2.2. Issues that the dissertation continues to study	10
1.3. Theoretical foundations of the research	10
1.3.1. Research theories	10
1.3.2. Research questions and research hypotheses	10
1.3.3. Approaches.....	10
Conclusion of Chapter 1	11
CHAPTER 2. THEORETICAL ISSUES ON PROPERTY INSURANCE CONTRACTS AND THE LAW ON PROPERTY INSURANCE CONTRACTS	12
2.1. Theory on property insurance contracts	12
2.1.1. Concept and characteristics of property insurance	12
2.1.2. Concept and characteristics of property insurance contracts	12
2.2. Legal theory on property insurance contracts.....	12
2.2.1. Concept of the law on property insurance contracts	12
2.2.2. Characteristics of the law on property insurance contracts	13
2.2.3. Principles governing the law on property insurance contracts	13
2.2.4. Contents of the law on property insurance contracts	13

2.3. Factors influencing the law on property insurance contracts	13
2.3.1. Socio-economic factors.....	13
2.3.2. Digital insurance market factors	13
2.3.3. Financial capacity and risk factors of insurance enterprises.....	13
Conclusion of Chapter 2	14
CHAPTER 3. CURRENT STATE OF THE LAW AND PRACTICE OF IMPLEMENTATION OF VIETNAMESE LAW ON PROPERTY INSURANCE CONTRACTS	15
3.1. Current state of the law and practice of implementation of the law on the subjects of property insurance contracts.....	15
3.1.1. Current state of the law on the subjects of property insurance contracts	15
3.1.2. Practice of implementation of the law on the subjects of property insurance contracts	15
3.2. Current state of the law and practice of implementation of the law on the contents of property insurance contracts	15
3.2.1. Current state of the law on the contents of property insurance contracts	15
3.2.2. Practice of implementation of the law on the contents of property insurance contracts	16
3.3. Current state of the law and practice of implementation of the law on the form and time of arising of effectiveness of property insurance contracts	16
3.3.1. Current state of the law on the form and time of arising of effectiveness of property insurance contracts	16
3.3.2. Practice of implementation of the law on the form and time of arising of effectiveness of property insurance contracts	16
3.4. Current state of the law and practice of handling breaches and methods of handling breaches of property insurance contracts	16
3.4.1. Current state of the law on breaches and methods of handling breaches of property insurance contracts	16
3.4.2. Practice of handling breaches and methods of handling breaches of property insurance contracts	16
Conclusion of Chapter 3	17
CHAPTER 4. ORIENTATIONS AND SOLUTIONS FOR IMPROVING THE LAW AND ENHANCING THE EFFECTIVENESS OF IMPLEMENTATION OF THE LAW ON PROPERTY INSURANCE CONTRACTS	18
4.1. Orientations for improving the law on property insurance contracts.....	18
4.1.1. Improving the law on property insurance contracts in accordance with the guidelines and policies of the Party and the State in the context of digital transformation	18

4.1.2. Improving the law on property insurance contracts must adapt to digital transformation and predictive capacity of the new economy	18
4.1.3. Improving the law on property insurance contracts to enhance transparency and overcome information asymmetry in insurance relationships	18
4.2. Solutions for improving the law on property insurance contracts	18
4.2.1. Improving the law on the subjects of property insurance contracts.....	18
4.2.2. Improving the law on the contents of property insurance contracts	19
4.2.3. Improving the law on the form and time of arising of effectiveness of property insurance contracts	19
4.2.4. Improving the law on handling breaches and methods of handling breaches of property insurance contracts	19
4.3. Solutions for enhancing the effectiveness of implementation of the law on property insurance contracts	19
4.3.1. Ensuring the regulatory role of the law on property insurance contracts in the digital environment	19
4.3.2. Establishing a mechanism of risk governance based on data and predictive capacity in property insurance contracts	19
4.3.3. Accountability and control of the implementation of information obligations in property insurance contracts	19
Conclusion of Chapter 4	20
CONCLUSION	22
LIST OF PUBLISHED RESEARCH WORKS RELATED TO THE DISSERTATION TOPIC	

INTRODUCTION

1. The urgency of researching the dissertation topic

In a market economy and in the context of deep international integration, property insurance is an essential mechanism for risk transfer and for protecting the lawful rights and interests of parties, thereby contributing to financial stability and the order of transactions. Unlike life insurance or liability insurance, property insurance contracts are associated with the value of assets and the economic interests arising from such assets, which are fundamental elements of civil and commercial relations. The development of the digital environment, together with the emergence of electronic property insurance contracts, smart insurance contracts, and insurance based on blockchain technology, has affected the methods of contract formation, performance, and the establishment of evidence in contractual relations, thereby posing new requirements for legal theory and the governing legal framework.

From a theoretical perspective, current studies remain fragmented and have not yet formed a unified framework to fully explain the legal nature and characteristics of property insurance contracts. Core issues such as the concept, the indemnity principle, the legal structure, and the distinction from other types of insurance contracts have not been fully systematized, leading to a lack of a scientific foundation for legislative activities and practical application, especially in the context of emerging contractual models. This gap becomes even more apparent with the emergence of electronic and smart contracts. Regarding the legal framework, it remains scattered across various instruments, including the 2015 Civil Code, the 2015 Vietnam Maritime Code, the 2022 Law on Insurance Business, the 2024 Law on Fire Prevention, Firefighting and Rescue, the 2023 Law on Electronic Transactions, the amended Law on Insurance Business (2025), and their implementing regulations; however, it lacks consistency and specificity. Provisions concerning contractual parties, contract content, and the rights and obligations of the parties remain general and have not fully met practical requirements, particularly in the context of contracts concluded through electronic means. At the same time, the law does not provide specific guidance on contractual form, the moment of effectiveness, or mechanisms for handling breaches in specific situations of property insurance contracts. These limitations are further revealed in the digital environment, especially with respect to electronic property insurance contracts, smart contracts, and blockchain-based models. In practice, property insurance contracts are mainly standard-form contracts drafted by insurers, containing many technical provisions and complex exclusion clauses, which lead to information asymmetry between the parties. The performance of contracts still gives rise to many difficulties, such as a lack of transparency in determining indemnity and the interpretation of terms in favor of insurers. Common disputes relate to premium

payment obligations, changes in risk, subrogation rights, and methods of determining the level of indemnity, which have not yet been fully guided by law. In addition, property insurance contracts in the digital environment have not been widely implemented due to the lack of a clear legal framework on data and electronic authentication, thereby posing significant risks of disputes.

From the above, it can be seen that the law on property insurance contracts in Vietnam still has many limitations in terms of theory, regulation, and practice, especially in the period of digital transformation. Therefore, it is necessary to conduct a comprehensive study to consolidate the theoretical foundation, systematize the law, analyze practice, and propose solutions for improvement. The research topic entitled “*Law on Property Insurance Contracts in Vietnam*” thus meets practical needs and also contributes to supplementing and developing the theoretical foundation of legal science on property insurance contracts.

2. Research objectives and research tasks

2.1. Research objectives

The objective of the dissertation is to develop scientific arguments and to propose orientations and solutions for improving the law on property insurance contracts, thereby contributing to ensuring transparency, fairness, and efficiency in insurance relations, in response to the requirements of digital transformation and international integration.

2.2. Research Tasks

First, to review and analyze domestic and international studies on property insurance contracts and the governing law, thereby identifying issues that have been clarified, recognizing academic gaps, and determining directions for further research.

Second, to systematize and clarify the theoretical foundations of property insurance contracts and the governing law, including the concept, characteristics, legal nature, regulatory principles, legal structure, and influencing factors, while also clarifying the theoretical basis for the formation and performance of property insurance contracts in the digital environment. The reference to legislative experiences of other countries also contributes to identifying appropriate directions for regulation in the Vietnamese context.

Third, to analyze and evaluate the current legal framework and the practice of implementing the law on property insurance contracts on the basis of the provisions of the 2015 Civil Code, the 2015 Vietnam Maritime Code, the 2022 Law on Insurance Business, the amended Law on Insurance Business (2025), the 2024 Law on Fire Prevention, Firefighting and Rescue, the 2023 Law on Electronic Transactions, and their implementing regulations; with a focus on clarifying the application of legal provisions to property insurance contracts concluded and performed under traditional methods and in the digital environment, in terms of contractual parties, contractual content, form and time of effectiveness, as well as breaches and mechanisms for handling breaches during the

formation and performance of contracts. On that basis, to identify limitations, shortcomings, and their underlying causes in practice, particularly in relation to the formation and performance of property insurance contracts in the digital environment where the legal framework remains incomplete.

Fourth, to develop orientations and propose solutions for improving the law on property insurance contracts based on the findings of theoretical research and the assessment of the current legal framework, ensuring consistency with the characteristics of property insurance contracts under traditional methods and those concluded and performed in the digital environment, and meeting the requirements of enhancing legal effectiveness, ensuring transparency and fairness, and adapting to digital transformation and international integration.

3. Research objects and research scope

3.1. Research objects

First, theoretical foundations and doctrines on property insurance and property insurance contracts.

Second, research on Vietnamese law on property insurance contracts. In addition, the dissertation studies the legal provisions of a number of countries with developed legal systems such as the United Kingdom, Germany, France, and the United States on property insurance contracts.

Third, the practice of implementation of the law on property insurance contracts in Vietnam.

3.2. Research scope

- *In terms of content*: The dissertation focuses on theoretical issues and legal theory governing property insurance contracts, including concept, characteristics, principles, and basic contents such as contractual parties, contract content, form, effectiveness, breaches, and methods of handling breaches. In this respect, the scope relating to contractual parties is limited and does not include branches of foreign non-life insurance enterprises and mutual organizations providing microinsurance services. In addition, the dissertation studies legal provisions related to the formation and performance of property insurance contracts by electronic means and property insurance contracts in the digital environment, focusing on legal issues arising in relation to the form of contract formation, legal validity, and responsibilities of the parties in the performance of contracts.

- *In terms of spatial scope*: The dissertation studies the practice of implementation of the law on property insurance contracts in Vietnam, and at the same time makes comparisons with the laws of a number of countries with developed and stable insurance systems such as Germany, France, the United Kingdom, and the United States.

- *In terms of time scope:* Within the research scope, the dissertation only considers legal provisions and practical application of the law on property insurance contracts in the period from 2015 to 2025.

4. Methodology and research methods

4.1. Research methodology

The dissertation is conducted on the basis of applying the methodology of dialectical materialism and historical materialism of Marxism–Leninism.

4.2. Research methods

- *Method of systematization and analysis of documents.*
- *Method of analysis and synthesis.*
- *Method of comparative law.*
- *Method of case study research.*
- *Method of scientific forecasting.*

5. Scientific significance and practical significance of the dissertation

5.1. Scientific significance

The dissertation has significance in systematizing the theoretical foundation and legal framework on property insurance contracts. On the basis of inheriting academic viewpoints from domestic and foreign studies, the dissertation establishes a theoretical framework appropriate to the characteristics of property insurance contracts. In particular, in the context of digital transformation, the dissertation approaches contracts from a new perspective, thereby expanding the academic foundation for legal regulation in the digital environment.

5.2. Practical significance

The dissertation has practical value in providing a reference basis for legislative and regulatory authorities in improving the law on property insurance contracts; supporting insurance enterprises and lawyers in compliance assessment, risk prevention, and the application of digital technologies; contributing to guiding adjudicating bodies in dispute resolution; enhancing legal awareness of policyholders; and serving as an in-depth material for legal education and research in the context of digital transformation.

6. New contributions of the dissertation

- *First*, the dissertation has built and developed the conceptual framework on property insurance contracts on the basis of systematizing, analyzing and supplementing existing viewpoints, and at the same time putting forward new interpretations of the concept, legal characteristics, contract structure, regulatory principles and influencing factors. In particular, the dissertation approaches property insurance contracts not only as a civil obligation relationship of an indemnity nature, but also determines that this is a specific legal institution which both ensures the property rights of the subjects and plays the role of a regulatory instrument to balance interests in contractual relationships in the civil–commercial field.

- *Second*, the dissertation clarifies the impact of digital technology on the mechanisms of formation, performance, and proof of property insurance contractual relationships, on the basis of comparison with traditional property insurance contracts. Accordingly, the dissertation identifies legal issues relating to conditions for contract formation, forms of expression of intent, legal validity of evidence, and mechanisms for ensuring contract performance in respect of electronic property insurance contracts on digital platforms and property insurance contracts in the digital environment. Based on the analysis of theories and viewpoints on property insurance and property insurance contracts, the dissertation contributes to building a theoretical foundation for improving the law on property insurance contracts in the digital environment, an area that still lacks in-depth research in Vietnam.

- *Third*, the dissertation systematically analyzes and evaluates the current legal framework in Vietnam and the practice of implementing the law on property insurance contracts, focusing on issues relating to contractual parties, contract content, form of contract formation and the time of effectiveness, breaches, and handling of breaches, including the application of law to electronic property insurance contracts on digital platforms and property insurance contracts in the digital environment. Thereby, the dissertation identifies limitations and shortcomings of the current legal provisions, serving as a practical basis for improving the law on property insurance contracts.

- *Fourth*, the dissertation identifies the requirements for improving the law on property insurance contracts in Vietnam in the context of digital transformation and international economic integration, and proposes orientations and scientifically grounded solutions to improve the law and enhance the effectiveness of its implementation. These solutions provide valuable references for the development and improvement of the law on property insurance contracts in Vietnam at present.

7. Structure of the dissertation

Chapter 1: Overview of the research situation and research theoretical foundations

Chapter 2: Theoretical issues on property insurance contracts and the law on property insurance contracts

Chapter 3: Current state of the law and practice of implementation of Vietnamese law on property insurance contracts

Chapter 4: Orientations and solutions for improving the law and enhancing the effectiveness of implementation of the law on property insurance contracts

CHAPTER 1

OVERVIEW OF THE RESEARCH SITUATION AND RESEARCH THEORETICAL FOUNDATIONS

1.1. Research situation related to the topic

1.1.1. Group of studies on the theory of property insurance and legal theory on property insurance contracts

1.1.1.1. Group of studies on the theory of property insurance

Nguyen Thi Thuy (2009), *“Building and development of property insurance law in Vietnam”*, Doctoral dissertation, Ho Chi Minh City University of Law, pointed out that property insurance is a specific type of insurance, with a mechanism in which the insurer collects premiums and indemnifies the insured when risks occur within the scope of the contract. Rob Thoys (2010), *“Insurance Theory and Practice”*, published by Routledge in the United Kingdom, identifies property insurance as a mechanism for transferring financial risk for assets such as houses, vehicles, and machinery. Georges Dionne (2025), *“Handbook of Insurance”*, second edition, published by Springer in New York, is a specialized collection gathering classical and modern studies on insurance economics, risk management, pricing, and insurance market regulation policy. Yingyu Chen, Yutian Yang, Guangxin Kong, Xinyao Xu and Xiaolong Zhi (2024), *“Research on sustainability of property insurance based on insurance stochastic model”*, published in *Highlights in Business Economics and Management*, approaches the theory of property insurance from the perspective of financial sustainability of insurance enterprises.

1.1.1.2. Group of studies on the theory of property insurance contracts

Nguyen Thi Thuy (2017), *“Law on property insurance in Vietnam”*, National University Publishing House, Ho Chi Minh City. This is a valuable monograph, presenting core theoretical issues on property insurance as well as legal provisions governing insurance legal relations. James W. Bryan (2006), *“Property insurance policies: The covered causes of loss and excluded perils”*, Defense Research Institute conference, approaches property insurance contracts from a theoretical perspective on the scope of risks. Jeffrey W. Stempel (2006), *“Stempel on Insurance Contracts”*, published in New York by Wolters Kluwer Law & Business, provides a comprehensive theoretical framework on the structure, content, and drafting techniques of insurance contracts in practice.

1.1.1.3. Group of studies on the legal theory of property insurance contracts

Pham Van Tuyet (2007), *“Insurance and insurance business under insurance law in Vietnam”*, Justice Publishing House, analyzes in depth insurance activities in Vietnam, in which it provides an overview and the history of formation of insurance, and at the same time identifies basic legal characteristics of each type. Kihlstrom and

Roth (1982), “*Risk Aversion and the Negotiation of Insurance Contracts*”, published in the *Journal of Risk and Insurance*, applies game theory to analyze the negotiation process of insurance contracts under competitive market conditions. Malcolm Hyde and Graham Bartlett (2022), “*Property Insurance Claims – Law and Practice*”, published by Witherby Seamanship International, is a specialized material on property insurance claims. Vivianne M. N (2018), “*An analysis of the law relating to insurable interest in life insurance vis-à-vis property insurance*”, research report at Kampala University, points out the legal characteristics of property insurance contracts from the perspective of the time of establishment of insurable interest and the mechanism of subrogation. UNDP (2024), “*Parametric Insurance to Build Financial Resilience*”, provides a modern perspective on improving the law on property insurance contracts.

1.1.2. Group of studies on the current legal framework and the practice of implementation of the law on property insurance contracts

1.1.2.1. Group of studies on the parties of property insurance contracts

Hoang Tran Hau, Nguyen Tien Hung (2013), “*Financial safety supervision for insurance enterprises in Vietnam*”, published in *Journal of Development and Integration*, No. 11(21), indicates that in order to be licensed and maintain operation, insurance enterprises must meet the conditions of contractual parties. Nguyen Nhu Phat, Nguyen Thi Thuy Tien (2023), “*Characteristics and structure of enterprise law in Vietnam*”, published in *Journal of Science and Technology*, No. 7/2023, according to which enterprise law is a system of legal rules governing the legal form and organization of business activities of enterprises. OECD (2001), “*Policy Issues in Insurance*”, analyzes the model of policyholder protection funds. Peter MacDonald Eggers, Simon Picken (2018), “*Good Faith and Insurance Contracts*”, fourth edition, published in London by LLP, approaches insurance contracts from the perspective of the duty of good faith. United States Department of the Treasury (2020), “*Market Access/Level Playing Field: Key Challenges for International Insurers*”, issued within the framework of the Federal Advisory Committee on Insurance (FACI), International Subcommittee, points out basic barriers faced by international insurance enterprises. Camelia M. Kuhnen (2021), “*Wealth and insurance choices: Evidence from US households*”, published in *The Journal of Finance* by the American Finance Association, indicates that the policyholder is the “subject having insurable interest”. Harmon C. Hayden, Gordon Hilliker, and Karen Karabinos (2021), “*A Review of Property Insurance Law in Canada and the United States*”, published in *Defense Counsel Journal (DCJ)*, indicates that in Canada the policyholder is the applicant for insurance and has an insurable interest in the property.

1.1.2.2. Group of studies on the content of property insurance contracts

Bach Thi Nha Nam (2022), “*Interpretation of insurance contracts and notes on the application of the contra proferentem principle*”, published in *Journal of*

Legislative Studies, analyzes the principle of interpretation against the drafter in the context of insurance contracts. Pham Ba Tan, Ngo Minh Tien (2024), “*Limitations of the law on general transaction conditions in property insurance contracts and some recommendations for improvement*”, published in *Hue University Journal of Science: Social Sciences and Humanities*, Vol. 133, No. 6C, points out the asymmetry when insurance enterprises pre-draft contracts. Quynh Anh (2019), “*Difficulties in lawsuits to claim insurance premiums*”, published in *Finance Magazine*, reflects the common situation of unpaid insurance premiums, one of the main causes leading to contractual disputes. Nguyen Minh Phu (2025), “*Obligation to notify the increase of insurance risk in the Principles of European Insurance Contract Law – Some implications for Vietnamese law*”, published in *Journal of Science and Technology*, No. 67(4), clarifies this obligation in PEICL and conducts a comparison with Vietnamese law. Zhen Jing (2016), “*Chinese Insurance Contracts: Law and Practice*”, published in London by Informa Law from Routledge, provides a comprehensive analysis of Chinese insurance contract law. Quentin Stoeffler, Gülce Opuz (2022), “*Price, information and product quality: Explaining index insurance demand in Burkina Faso*”, published in *Food Policy*, analyzes the relationship between price information, product quality, and demand for index insurance.

1.1.2.3. Group of studies on the form and the time of effectiveness of property insurance contracts

Ministry of Planning and Investment (2006), “*Competitiveness and impacts of service trade liberalization in Vietnam: Insurance service sector*”, under Project VIE/02/009 funded by UNDP, is one of the important studies in the field of insurance. Phuong Linh (2021), “*On the effectiveness of property insurance contracts in cases where the policyholder pays the insurance premium after the expiry of the premium payment period – Proposal for developing judgments and decisions into precedents*”, published in *Court Journal*, analyzes the issue of contract effectiveness when the policyholder pays premiums late. Nguyen Van Dung (2023), “*Settlement of disputes over fishing vessel insurance contracts at courts: reality and solutions*”, published in *Journal of Law and Practice*, No. 56, indicates that although the Law on Insurance Business 2022 stipulates that insurance contracts must be made in writing. Katarina Ivančević (2021), “*Pravne posledice promene rizika u toku trajanja ugovora o osiguranju imovine*”, published in *Journal Internauka*, No. 3/2021, analyzes the legal consequences when risk changes during the period in which the property insurance contract is in effect.

1.1.2.4. Group of studies on breaches and methods of handling breaches of property insurance contracts

Khuu Thanh Tam (2022), “*Insurance premiums in property insurance contracts: Current legal regulations and recommendations for improvement*”, published in

Industry and Trade Magazine, points out two prominent issues related to premiums in insurance contracts. Tran Linh Huan and Nguyen Phuoc Thanh (2022), “*Law on conclusion and performance of insurance contracts – Some shortcomings and recommendations for improvement*”, published in *Court Journal*, reflects systemic limitations in the Law on Insurance Business 2000. Mulhadi and Harianto (2022), “*Breach of Contract by Insurer as Insurance Fraud*”, published in the proceedings “*Proceedings of the International Conference on Social Science and Technology (ICSST 2021)*” in Indonesia, analyzes breaches of contract in the insurance sector. Michael L. Cohen (2022), “*Rethinking damages for breach of an insurance contract*”, published in the *Journal of the South California Bar Association*, November 2022 issue, opens up a mechanism to compel insurance enterprises. James Davey (2020), “*Remedies for the Late- and Non-Payment of Insurance Claims: A View from the Boundary*”, published by the University of Southampton, relates to compensation. James Davey (2019), “*Remedying the Remedies: the Shifting Shape of Insurance Contract Law*”, published in *Lloyd’s Maritime and Commercial Law Quarterly (LMCLQ)*, indicates that traditional breach-handling mechanisms in England allow insurers to refuse all liability when the policyholder breaches, even if the breach is minor.

1.1.3. Group of studies on solutions for improving the law on property insurance contracts

The Ministry of Finance, with the study “*Research on building a strategy for the development of Vietnam’s insurance market up to 2030*” in 2020, led by Doan Thanh Tuan, clearly identifies major shortcomings in the legal system governing the insurance market. Nguyen Thi Xuan (2023), “*Improving the law on insurance contracts for export-import goods transported by sea*”, published in *Journal of Democracy and Law*, analyzes legal inadequacies in the regulation of property insurance contracts. Nguyen Minh Phu (2024), “*Recommendations for improving regulations on subrogation rights in property insurance contracts*”, published in *Journal of Law and Practice*, No. 58/2024, points out that the Law on Insurance Business 2022 still has certain limitations. Ozoda Mirzakhidova (2021), “*Improvement of legislation on the regulation of insurance legal relations, a guarantee of economic success*”, published in *Internauka Journal*, No. 44(220), affirms that the insurance legal system has not yet met the requirements of a market economy. Kuzmina, Egupov, Vishnyakov and Artemyeva (2021), “*Property insurance as a type of economic activity: providing a balance of interests of insurance business participants*”, published in the *ICEMT Conference Proceedings*, emphasizes the necessity of improving the law on property insurance.

1.2. Evaluation of research results of scientific works related to the dissertation topic and issues that the dissertation continues to study

1.2.1. Evaluation of research results of scientific works related to the dissertation topic

Overall, domestic studies only stop at laying the initial foundation for research on property insurance contracts, but have not yet formed a unified legal theoretical framework and adapted to the context of the digital economy and international integration.

1.2.2. Issues that the dissertation continues to study

On the basis of reviewing domestic and foreign studies, the dissertation identifies theoretical and practical gaps that need to be further studied regarding property insurance contracts in the context of the digital economy. The research focus includes clarifying the legal nature and the core principles of property insurance contracts when being affected by big data and artificial intelligence. The dissertation analyzes the current state of the law and the practice of implementation, especially for electronic property insurance contracts and property insurance contracts in the digital environment, clarifying issues of the form of contract conclusion, effectiveness, and evidentiary value. At the same time, the study focuses on the mechanism of information transparency, ensuring compliance and data-based risk governance in insurance relationships. These contents are considered on the basis of comparing Vietnamese law with the laws of England, Germany, France, and the United States in order to propose appropriate directions for improvement in line with the conditions of Vietnam.

1.3. Theoretical foundations of the research

1.3.1. Research theories

Theory of modern risk allocation; Theory of property rights; Theory of protection of the weaker party; Theory of freedom of contract; Theory of information asymmetry; Theory of indemnity.

1.3.2. Research questions and research hypotheses

1.3.2.1. Research question and research hypothesis 1

1.3.2.2. Research question and research hypothesis 2

1.3.2.3. Research question and research hypothesis 3

1.3.2.4. Research question and research hypothesis 4

1.3.3. Approaches

- Rights-based approach.

- System approach.

- Law–economics interdisciplinary approach.

- Comparative law approach.

Conclusion of Chapter 1

Chapter 1 of the dissertation has built the scientific and methodological foundations for the entire research. On the basis of systematically analyzing domestic and foreign works, this chapter has pointed out significant gaps in the theory and law of property insurance contracts, especially the absence of a unified approach to electronic property insurance contracts on digital platforms and digital property insurance contracts (including smart property insurance contracts and property insurance contracts based on blockchain technology, etc.), as well as the limitations of traditional legal principles in the digital environment.

In terms of theory, Chapter 1 has identified the academic framework for the research through the selective application of foundational theories such as modern risk allocation, property rights, freedom of contract, protection of the weaker party, information asymmetry and indemnity, thereby forming a reference system to analyze the legal nature, the mechanism of balancing interests and the legal responsibilities of the parties in property insurance contracts. In terms of methodology, Chapter 1 has selected and explained the application of the rights-based approach, the system approach, the law–economics interdisciplinary approach, and the comparative law approach. This combination allows the dissertation to both deeply analyze legal norms, and reflect the economic and technological drivers of the insurance market, and at the same time compare with international legislative experience to enhance policy suggestions.

On that basis, this chapter has built key research questions and hypotheses, focusing on: (i) clarifying the nature and governing principles of property insurance contracts in the context of digital transformation; (ii) identifying limitations and inadequacies in the law and the practice of implementation of the law on property insurance contracts in Vietnam; (iii) proposing orientations and solutions to improve the law and enhance the effectiveness of implementation of the law, ensuring consistency, transparency and compatibility with the process of international integration. The results of Chapter 1 create a premise for Chapter 2 on theoretical foundations and legal theory of property insurance contracts, Chapter 3 evaluating the current state of the law and the practice of implementation in Vietnam under a comparative perspective, and Chapter 4 in orienting and building solutions to improve and enhance the effectiveness of implementation of the law in accordance with Vietnam’s legal–economic conditions.

Thus, Chapter 1 not only completes the theoretical and methodological foundation, but also clearly positions the scientific limits, the approach and the objectives of legal argumentation of the entire dissertation, aiming to contribute to building an effective, transparent and technology-adaptive legal framework for property insurance contracts in Vietnam.

CHAPTER 2
THEORETICAL ISSUES ON PROPERTY INSURANCE CONTRACTS AND
THE LAW ON PROPERTY INSURANCE CONTRACTS

2.1. Theory on property insurance contracts

2.1.1. Concept and characteristics of property insurance

2.1.1.1. Concept of property insurance

Inheriting and synthesizing the theoretical viewpoints that have been studied, the doctoral candidate considers that the concept of property insurance can be understood as follows: *“Property insurance is a type of insurance aimed at protecting the economic value of property against risks, through the mechanism of transferring and allocating risks between the policyholder and the insurer.”*

2.1.1.2. Characteristics of property insurance

Risk sharing and loss compensation; Indemnity nature; Protection of insurable interests.

2.1.2. Concept and characteristics of property insurance contracts

2.1.2.1. Concept of property insurance contracts

From the perspective of the linkage between the free will of the parties and the regulatory role of law in risk management: *“A property insurance contract is an agreement between the parties, whereby the policyholder pays the insurance premium and the insurer commits to compensate for property damage when the insured event occurs within the scope of insurance.”*

2.1.2.2. Characteristics of property insurance contracts

First, it is a civil contract of a specific nature.

Second, it is an indemnity contract.

Third, it is a basis for dispute resolution.

Fourth, it is a compensatory contract, not for profit-making purposes.

Fifth, it is a contract closely associated with risk.

2.1.1.3. Nature of property insurance contracts

First, in terms of legal nature.

Second, in terms of economic nature.

2.2. Legal theory on property insurance contracts

2.2.1. Concept of the law on property insurance contracts

On that basis, the concept of *“The law on property insurance contracts is the totality of legal norms issued or recognized by competent state authorities, aimed at regulating relations arising in the process of conclusion, performance and termination of property insurance contracts between the insurer and the policyholder, towards compensating for property damage when risks occur, and at the same time protecting the lawful rights and interests of the parties in the insurance relationship and ensuring safety and transparency for the insurance market”* can be understood.

2.2.2. Characteristics of the law on property insurance contracts

First, it has a combination between public law and private law.

Second, the subjects of the law on property insurance contracts are multi-subject and unequal in legal position.

Third, the object of regulation is the social relations arising in the process of establishment and performance of property insurance contracts.

Fourth, the method of regulation of the law on property insurance contracts is a combination between the method of equal agreement and the method of command.

Fifth, the sources of regulation of the law on property insurance contracts.

2.2.3. Principles governing the law on property insurance contracts

First, compliance with the principle of indemnity.

Second, the principle of utmost good faith and honesty.

Third, the principle of insurable interest.

Fourth, the principle of fortuitous risk.

Fifth, the principle of subrogation.

2.2.4. Contents of the law on property insurance contracts

2.2.4.1. Subjects of property insurance contracts

Insurer; policyholder; insured and other subjects.

2.2.4.2. Contents of property insurance contracts

First, the object of property insurance contracts.

Second, the insured event.

Third, the scope of insurance.

Fourth, the term of property insurance contracts.

Fifth, the method of indemnity.

Sixth, the rights and obligations of the parties.

2.2.4.3. Form and time of effectiveness of property insurance contracts

First, the form of property insurance contracts.

Second, the time of arising of effectiveness of property insurance contracts.

2.2.4.4. Breaches and methods of handling breaches of property insurance contracts

First, breaches of property insurance contracts.

Second, methods of handling breaches of property insurance contracts.

2.3. Factors influencing the law on property insurance contracts

2.3.1. Socio-economic factors

2.3.2. Digital insurance market factors

2.3.3. Financial capacity and risk factors of insurance enterprises

Conclusion of Chapter 2

Chapter 2 has clarified the theoretical foundations of property insurance and the legal theory on property insurance contracts, thereby creating a scientific basis for analyzing and evaluating the current state of the law and practice in the next Chapter.

Firstly, the Chapter has generalized and systematized the concept of property insurance from a legal–economic perspective, pointing out that this is a mechanism of risk dispersion and restoration of the initial financial position for the insured, having a social and risk-preventive nature rather than profit-making. On that basis, the Chapter analyzes the nature and legal characteristics of property insurance contracts as a specific type of indemnity contract, formed on the basis of a conditional agreement, in which the obligation to compensate only arises when the insured event occurs. Core principles such as indemnity, utmost good faith, insurable interest, fortuitous risk and subrogation are clarified, thereby affirming the specific nature of property insurance contracts in the system of civil contracts.

Secondly, besides determining the structure and contents of the contract, the Chapter also clarifies the legal framework governing it, reflected in the combination between public law and private law, a multi-layered system of subjects (insurer, policyholder, insured, beneficiary, loss adjusting organization, ...), a scope of regulation extending throughout the life cycle of the contract, together with a regulatory method combining freedom of agreement and requirements of consumer protection.

Thirdly, another important contribution of the Chapter is the analysis of the legal theoretical framework on property insurance contracts in comparative international relation, thereby clarifying the academic basis for the formation, operation and regulation of this type of contract in different legal systems, including conditions of subjects, object, scope, term, form, effectiveness, method of indemnity, rights, obligations and sanctions for breaches, thereby showing that the trend of modern law is towards transparency, fairness and adaptation to electronic insurance, smart contracts and parametric insurance models. In particular, the Chapter has pointed out the factors influencing the development of the law on property insurance contracts, including socio-economic factors (market growth, public awareness), digital insurance market factors (AI, big data, blockchain, electronic contracts) and factors of financial capacity and risk management of insurance enterprises.

Thus, Chapter 2 has built a comprehensive theoretical foundation for identifying, analyzing and explaining the core issues of property insurance contracts, including concept, nature and governing principles within a specific legal–economic framework. At the same time, the Chapter also clarifies socio–economic factors, digital insurance market and financial capacity of insurance enterprises as factors directly influencing the formation and development of the law on property insurance contracts, thereby creating a scientific basis for analyzing and evaluating the current law and practice of implementation in Chapter 3.

CHAPTER 3
CURRENT STATE OF THE LAW AND
PRACTICE OF IMPLEMENTATION OF VIETNAMESE LAW ON
PROPERTY INSURANCE CONTRACTS

3.1. Current state of the law and practice of implementation of the law on the subjects of property insurance contracts

3.1.1. Current state of the law on the subjects of property insurance contracts

3.1.1.1. Insurer

3.1.1.2. Policyholder

3.1.1.3. Insured

3.1.1.4. Other subjects

3.1.1.5. Evaluation of the current state of the law on the subjects of property insurance contracts

3.1.2. Practice of implementation of the law on the subjects of property insurance contracts

From the practice of implementation of the law, it can be seen that, although the law has relatively clearly stipulated the legal status and responsibilities of the subjects in property insurance contracts, the application in practice still has many obstacles. Violations in the operations of some insurance enterprises and arising disputes show a lack of transparency and lack of clarity in determining the legal status of subjects, authority of representation and scope of responsibilities between the parties, especially in insurance relationships involving multiple subjects. This raises the requirement to continue improving the law and strengthening supervision mechanisms in order to ensure the effectiveness of protecting the rights and interests of the subjects in property insurance contracts.

3.2. Current state of the law and practice of implementation of the law on the contents of property insurance contracts

3.2.1. Current state of the law on the contents of property insurance contracts

3.2.1.1. Object of insurance

3.2.1.2. Insured event

3.2.1.3. Scope of insurance

3.2.1.4. Term of property insurance contracts

3.2.1.5. Method of indemnity

3.2.1.6. Rights and obligations of the parties

3.2.1.7. Evaluation of the current state of the law on the contents of property insurance contracts

3.2.2. Practice of implementation of the law on the contents of property insurance contracts

Overall, it shows that, although the law has made progress in protecting the policyholder, the mechanism of balancing between consumer protection and ensuring financial safety for insurance enterprises is still not sufficient. Therefore, it is necessary to improve the law in the direction of being more explicit on the scope of insurance, exclusion conditions, subrogation rights and the mechanism of interpretation of terms, in order to ensure the stability and predictability of property insurance relationships.

3.3. Current state of the law and practice of implementation of the law on the form and time of arising of effectiveness of property insurance contracts

3.3.1. Current state of the law on the form and time of arising of effectiveness of property insurance contracts

3.3.1.1. Form of property insurance contracts

3.3.1.2. Time of arising of effectiveness of property insurance contracts

3.3.1.3. Evaluation of the current state of the law on the form and time of arising of effectiveness of property insurance contracts

3.3.2. Practice of implementation of the law on the form and time of arising of effectiveness of property insurance contracts

In practice, the effectiveness of the contract not only depends on pre-drafted terms but is also determined through the conduct of the parties, such as the enterprise receiving premiums, issuing invoices and not raising objections in a timely manner. However, the mechanism of authentication, storage and retrieval of electronic contracts is currently mainly based on the internal systems of insurance enterprises, reducing transparency and verifiability.

3.4. Current state of the law and practice of handling breaches and methods of handling breaches of property insurance contracts

3.4.1. Current state of the law on breaches and methods of handling breaches of property insurance contracts

3.4.1.1. Breaches of property insurance contracts

3.4.1.2. Methods of handling breaches of property insurance contracts

3.4.1.3. Evaluation of the current state of the law on breaches and methods of handling breaches of property insurance contracts

3.4.2. Practice of handling breaches and methods of handling breaches of property insurance contracts

Thus, the current law on handling breaches in property insurance contracts still has some limitations. The current law on handling breaches of property insurance contracts still mainly relies on traditional mechanisms such as refusal to pay, reduction of indemnity or termination of the contract, while not yet clearly differentiating according to the nature and level of the breach.

Conclusion of Chapter 3

Chapter 3 analyzes and evaluates the current state of the law as well as the practice of implementation of the law on property insurance contracts in Vietnam in four aspects: subjects, contents, form and time of effectiveness, breaches and methods of handling breaches. The research results show that the law on property insurance has been improved, ensuring greater consistency between general law and specialized law, but there still exist gaps, lack of synchronization and inadequacies in the implementation of the law on property insurance contracts. Regarding subjects, the law has clearly identified the legal status of the parties in the contract but still lacks regulations on “digital insurance enterprises”, mechanisms for identification and legal responsibility in electronic conclusion, as well as consistency in determining insurable interest. Regarding the contents of the contract, concepts such as object of insurance, insured event, scope of exclusion and method of indemnity have not been standardized; the law does not yet have clear guidance for digital assets while this trend is increasingly common. Regarding form and effectiveness, although the Law on Electronic Transactions 2023 has recognized the legal value of electronic contracts and certificates, there are still no specific regulations on technical standards, authentication, storage and evidentiary value in the field of insurance. Regarding handling of breaches, the law has established basic sanctions but still lacks guidance on classification of the level of breaches and mechanisms for remedy and restoration of the effectiveness of the contract.

Thus, Chapter 3 has clarified the legal reality and the practice of implementation of property insurance contracts, pointed out the achieved results, limitations and causes of inadequacies, thereby creating a basis for Chapter 4 to propose orientations and solutions to improve the law and enhance the effectiveness of implementation of the law on property insurance contracts, towards a legal framework that is synchronized, transparent and suitable for digital transformation in the field of insurance.

CHAPTER 4

ORIENTATIONS AND SOLUTIONS FOR IMPROVING THE LAW AND ENHANCING THE EFFECTIVENESS OF IMPLEMENTATION OF THE LAW ON PROPERTY INSURANCE CONTRACTS

4.1. Orientations for improving the law on property insurance contracts

4.1.1. Improving the law on property insurance contracts in accordance with the guidelines and policies of the Party and the State in the context of digital transformation

The orientation for improving the law on property insurance contracts in accordance with the guidelines and policies of the Party and the State not only aims to ensure legal safety for the parties participating in transactions, but is also an essential step to consolidate the institutional foundation for the property insurance market in the digital era. The law must play a guiding role, create trust and encourage innovation, contributing to promoting the insurance market to develop sustainably, transparently and in line with the objectives of national digital transformation.

4.1.2. Improving the law on property insurance contracts must adapt to digital transformation and predictive capacity of the new economy

Improving the law on property insurance contracts in the period of digital transformation is therefore not only an update of legislative techniques, but also a renewal of regulatory thinking towards a dynamic, predictive and development-creating legal model, where data, technology and risk become foundational elements of modern insurance relationships, in line with global trends and Vietnam's institutional reform orientation.

4.1.3. Improving the law on property insurance contracts to enhance transparency and overcome information asymmetry in insurance relationships

The orientation for improving the law on property insurance contracts is not only a revision of normative techniques, but a process of building transparent institutions in order to rebalance information, enhance accountability and strengthen the predictability of the market. This is an inevitable requirement to ensure stable, fair and sustainable development of the insurance sector in the context of integration and digital transformation.

4.2. Solutions for improving the law on property insurance contracts

4.2.1. Improving the law on the subjects of property insurance contracts

First, improving regulations on insurance enterprises.

Second, improving regulations on the policyholder.

Third, improving regulations on the insured.

Fourth, improving regulations on other subjects.

4.2.2. Improving the law on the contents of property insurance contracts

First, improving regulations on the object of insurance.

Second, improving regulations on the insured event.

Third, improving regulations on the scope of insurance.

Fourth, improving regulations on the term of insurance.

Fifth, improving regulations on the method of indemnity.

Sixth, improving regulations on the rights and obligations of the parties.

4.2.3. Improving the law on the form and time of arising of effectiveness of property insurance contracts

First, improving regulations on the form of property insurance contracts.

Second, it is necessary to improve regulations on the time of arising of effectiveness of property insurance contracts.

4.2.4. Improving the law on handling breaches and methods of handling breaches of property insurance contracts

First, improving regulations on handling breaches of property insurance contracts.

Second, improving regulations on methods of handling breaches in property insurance contracts.

4.3. Solutions for enhancing the effectiveness of implementation of the law on property insurance contracts

4.3.1. Ensuring the regulatory role of the law on property insurance contracts in the digital environment

4.3.2. Establishing a mechanism of risk governance based on data and predictive capacity in property insurance contracts

4.3.3. Accountability and control of the implementation of information obligations in property insurance contracts

Conclusion of Chapter 4

Chapter 4 has proposed orientations and solutions for improving the law on property insurance contracts in the context of digital transformation and the development of the data economy. On the basis of considering property insurance contracts as an institutional tool to ensure the rights and interests of the parties and maintain market stability, it focuses on establishing a modern, transparent and predictable legal framework, in line with the objectives of national digital transformation. Regarding orientations, the law on property insurance contracts needs to be improved in a manner consistent with the guidelines and policies for digital economic development of the Party and the State, ensuring consistency between general law and specialized law. In particular, adaptation to digital transformation is not only reflected in the form of electronic conclusion or recognition of smart contracts, but also in the ability to establish mechanisms of institutional coordination, technical supervision and policy feedback in a flexible manner. Regarding solutions, the Chapter emphasizes four orientations for enhancing the effectiveness of implementation of the law: firstly, ensuring the conformity of the law on property insurance contracts with the guidelines and policies of national digital transformation through mechanisms of periodic review, standardization of legislative techniques and inter-agency coordination in data management, risk supervision and protection of information of the insured; secondly, establishing a mechanism of risk governance based on data and predictive capacity, in which insurance enterprises bear legal responsibility for data quality, reliability of predictive models, and fairness of decisions supported by algorithms. This mechanism both enhances the effectiveness of underwriting and indemnity, and ensures transparency, explainability and the right to object of the policyholder; thirdly, strengthening information transparency and rebalancing information asymmetry throughout the entire life cycle of the contract, considering transparency not only as an obligation of disclosure, but as a standard of conduct associated with accountability, accessibility, understanding and supervision of the policyholder. Transparency in the digital era is extended to data governance, use and sharing of information, ensuring data control rights and independent supervision of regulatory authorities; fourthly, promoting the application of regulatory sandbox mechanisms and digital supervision systems, allowing practical testing, early detection of technological risks and timely improvement of legal regulations.

In addition, Chapter 4 focuses on three key contents to enhance the effectiveness of implementation of the law on property insurance contracts: (i) ensuring the regulatory role of the law in the digital environment, through mechanisms of review, updating and inter-agency coordination so that the law is both stable and adaptive to technological changes; (ii) establishing a mechanism of risk governance based on data

and predictive capacity, associated with the legal responsibility of insurance enterprises for data quality, analytical models and algorithm-based decisions; and (iii) establishing accountability and control of the implementation of information obligations throughout the entire life cycle of the contract, in order to ensure transparency and overcome information asymmetry.

CONCLUSION

On the basis of synthesizing all research results, the dissertation has basically achieved the set objectives, including: building theoretical foundations and legal theory; analyzing and evaluating the current state of the law and the practice of implementation; and at the same time proposing orientations and solutions to improve the law and enhance the effectiveness of implementation of the law on property insurance contracts in the context of digital transformation and international integration.

In terms of theory, the research has contributed to supplementing and developing the scientific conceptual framework on property insurance contracts, through systematizing, analyzing and expanding existing academic viewpoints. The study clarifies the legal-economic nature of property insurance contracts as a mechanism of risk dispersion with an indemnity nature, and at the same time affirms that this is a specific legal institution that both ensures property rights of the subjects and performs the function of balancing interests in civil-commercial contractual relationships. On that basis, the dissertation has identified the regulatory structure of property insurance contracts, the system of basic principles such as the principle of indemnity, the principle of good faith and honesty, the principle of insurable interest, the principle of fortuitous risk, and the principle of subrogation. At the same time, it clarifies the relationship between internal elements such as subjects, contents, form and time of arising of effectiveness, breaches and handling of breaches of property insurance contracts within the framework of contract law. In terms of new approach, the dissertation has analyzed theoretical and legal issues arising for property insurance contracts in the context of the digital economy, including electronic insurance contracts on digital platforms and property insurance contracts in the digital environment (smart contracts, contracts based on blockchain technology). Thereby, it points out the impact of digital technology on the mechanism of conclusion, performance and proof of insurance contracts, and at the same time establishes a scientific basis for improving the law in the environment of electronic transactions and the digital economy.

Regarding the current state of the law and the practice of implementation, the research results show that Vietnamese law on property insurance contracts, although having formed a relatively complete regulatory framework covering issues of subjects, contents, form and time of arising of effectiveness, breaches and methods of handling breaches, still has many gaps and inconsistencies between general law and specialized law. In particular, regulations on the form of conclusion, effectiveness and evidentiary value of electronic insurance contracts and property insurance contracts in the digital environment still lack clarity, not meeting the requirements of practice and new

technology. On the basis of comparison with the laws of countries with developed insurance markets (France, Germany, England, the United States), the dissertation has pointed out legal issues that have not been fully identified in previous studies, creating a foundation for feasible legislative recommendations.

Regarding orientations and solutions for improving the law, the dissertation affirms that improving the law on property insurance contracts is an inevitable requirement in the process of modernizing economic institutions and national digital transformation. In the context where insurance relationships are associated with data, technology and predictive governance models, the law needs not only to play a regulatory role but also to be a foundational platform for creating a transparent, safe and sustainable insurance market. Accordingly, the law needs to be improved in accordance with the guidelines and policies of the Party and the State in the context of digital transformation; at the same time adapting to the development of technology and the predictive requirements of the new economy. In addition, enhancing transparency and overcoming information asymmetry in insurance relationships is also identified as an important orientation to ensure the balance of interests between the parties. On the basis of these orientations, the dissertation proposes a system of solutions for improving the law in a synchronized direction, including improving regulations on subjects, contents, form and time of arising of effectiveness of contracts, as well as mechanisms for handling breaches and methods of handling breaches. These solutions aim to overcome inadequacies of the current law and create a clear legal basis for application in practice. At the same time, the dissertation emphasizes solutions to enhance the effectiveness of implementation of the law, focusing on ensuring the regulatory role of the law on property insurance contracts in the digital environment, as well as establishing mechanisms of risk governance based on data, predictive capacity and strengthening accountability and control of the implementation of information obligations in property insurance contracts.

Overall, the dissertation not only contributes to the development of theory and legal theory on property insurance contracts in Vietnamese legal science, but also opens a new approach in the formulation and implementation of law in the digital environment. The research results have scientific and practical value, serving the improvement of the law, the formulation of insurance policy and enhancing the effectiveness of protecting the lawful rights and interests of the subjects, towards a modern, transparent and sustainable property insurance market in the era of digital transformation and international integration.

LIST OF PUBLISHED RESEARCH WORKS RELATED TO THE DISSERTATION TOPIC

1. Pham Thi Viet (2025). Improving Legal Regulations on the Determination of Insurable Interest in Property Insurance Contracts. *State Management Review*, No. 351 (April 2025).
2. Pham Thi Viet (2025). Law on Insurance Premiums in Property Insurance Contracts in Vietnam: Shortcomings and Directions for Improvement. *Hue University Journal of Science: Social Sciences and Humanities*, No. 6S-2 (July 2025).
3. Pham, T. V., & Nguyen, H. T. (2022). *Property insurance under the current law of Vietnam*. *International Journal of Advanced Multidisciplinary Research and Studies*, 2(6), 713–716, <https://www.multiresearchjournal.com/arclist/list-2022.2.6/id-706>.
4. Pham Thi Viet (2022). Improving the Quality of Property Insurance in Vietnam. *State Taxation Review*, No. 45 (924) (2022).
5. Pham Thi Viet (2025). Transfer of Property Insurance Contracts between Insurance Enterprises under Vietnamese Insurance Business Law: Legal Gaps and Proposed Solutions. *Journal of Law and Development*, No. 7/2025.
6. Pham Thi Viet (2025). *Determining Insurable Interest in Property Insurance Contracts*. *Journal of Law and Development*, No. 9/2025.
7. Pham Thi Viet (2025). Determination of Indemnity Amounts in Property Insurance Contracts in Vietnam: Current Practice and Solutions. *Journal of Social Sciences Human Resources*, No. 02/2025.
8. Pham Thi Viet (2025). Grounds for Indemnity in Property Insurance Contracts: Legal Shortcomings and Proposals for Improvement. *Journal of Law and Practice*, No. 64/2025.
9. Pham Thi Viet (2025). Improving the Law on Property Insurance Contracts in the Context of Digital Transformation. *State Management Review*, No. 359 (December 2025).